

آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱ درس های عمومی

رشته ادبیات و علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
زبان و ادبیات فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۸ دقیقه
زبان عربی	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
فرهنگ و معارف اسلامی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۷ دقیقه
زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه
تعداد کل پرسش ها: ۸۰		مدت پاسخ گویی: ۷۵ دقیقه		

همچنین، شما می توانید با اسکن تصویر روبه رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی درس های عمومی و اختصاصی را مشاهده نمایید.

دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، سنجش های مستمر، بانک سؤال گزیده دو، رفع اشکال هوشمند، آرشیو آزمون های گزیده دو و ... ، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزیده دو به آدرس gozine2.ir شوید.

در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

۱- معنی واژه‌های «توفیق، تیره‌رایی، چاشنی، نژند» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) موافق گردانیدن - بداندیشی - مزه - خار
 (۲) سازگار شده - بداندیشی - خوش طعم - اندوه
 (۳) سازگار گردانیدن - گمراهی - طعم - زبون
 (۴) موافق شده - گمراهی - بامزه بودن - اندوهگین

۲- معنی چند واژه در کمانک درست است؟

«قوت (خوراک) - شوریده‌رنگ (آشفته‌حال) - دون‌همت (کوتاه‌اندیشه) - فروماندن (متحیر شدن) - جیب (گریبان) - ادبار (سیه‌روز) - حمیت (غیور) - دلدار (عاشق)»

- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

۳- معنی واژگان در کدام موارد درست آمده است؟

(الف) یکدانه: بی‌نظیر

(ب) جانانه: محکم و استوار

(ج) ارغوان: درختی با گل‌های سرخ

(د) بخشایش: جود و عطا

- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۴- در کدام عبارت «غلط املائی» وجود دارد؟

(۱) گفت: سه چیز قرین فقر است: فراغت دل و سبکی حساب و راحت نفس.

(۲) پدر گفت: ای پسر، تو را در این نوبت فلک یآوری کرد و اقبال رهبری که صاحب دولتی در تو رسید.

(۳) گفت: مرا به وحدانیت خود بیاری تا خلق چون مرا ببینند، در صنع تو نگرند و من در میان نباشم.

(۴) یحیی را در شهر صد هزار درم وام افتاد و غرض خواهان تقاضا می‌کردند و دل او بدان مشغول بود.

۵- در همه ابیات «غلط املائی» دیده می‌شود، به جز .....

(۱) کنون هلاوت پیوندد را بدانای قدر

(۲) از بودنی ای دوست چه داری تیمار

(۳) تا دقل از دوستداران دیده‌ام رنجیده‌ام

(۴) ای فروغ ماه حُسن از روی رخشان شما

۶- هر دو آرایه نوشته شده مقابل کدام گزینه درست است؟

(۱) کمال عقل آن باشد در این راه

(۲) بخور تا توانی به بازوی خویش

(۳) دگر روز باز اتفراق اوفتاد

(۴) بگیر ای جوان دست درویش پیر

۷- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

آب سخنم می‌رود از طبع چو آتش

(۱) تشبیه - حس آمیزی - جناس ناهمسان

(۲) تشبیه - جناس همسان - تضاد

(۳) جناس همسان - تضاد - تلمیح

۸- در همه ابیات آرایه «جناس همسان» به کار رفته است، به جز .....

(۱) لعبت چین خواندم او را و بد خواندم نه نیک

(۲) زاد راهم درد و سوز و زاری است

(۳) مطرب آهنگ چنین تیز چه گیری که کند

(۴) گر عهد کرده‌ای که نگیری قدح به دست

۹- در همه ابیات هر چهار رکن تشبیه آمده است، به جز .....

(۱) حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی

(۲) تو آهوچشم نگذاری مرا از دست تا آنکه

(۳) هاون از یار جفا بیند و تسلیم شود

(۴) چو آب می‌رود این پارسی به قوت طبع

که شربت غم هجران تلخ نوشیدی

وز فکرت بی‌هوده دل و جان افکار

پاکبازم، بدحریفی زود دلگیرم کند

آب روی خوبی از چاه ذنخدان شما

که گوید نیستم از هیچ آگاه (تشخیص - جناس)

که سعیت بود در ترازوی خویش (مجاز - تلمیح)

که روزی‌رسان قوت روزش بسداد (ایهام تناسب - تکرار)

نه خود را بیفکن که دستم بگیر (تشبیه - کنایه)

چون آتش عشق تو کز او می‌چکد آبی

(۲) تشبیه - جناس همسان - تضاد

(۴) کنایه - مجاز - ایهام

لاجرم زین شرم شد رویم چو زلفش پر ز چین

عاشقان را غیر از این خود زاد نیست

جان شیرین به لب لعل تو آهنگ مرا

آن عهد را چو عهد گل آمد وفا مکن

کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار

که همچون آهو از دستت نهم سر در بیابانی

تو چه یاری که چو دیگ از غم دل جوش کنی؟

نه مرکبی است که از وی سبق برد تازی (سبق برد: پیشی بگیرد)

۱۰- در همه گزینیه‌ها رابطه معنایی مشخص شده بین دو واژه از بیت وجود دارد، به جز .....

- ۱) عنان و سنان و سپر داشتن
- ۲) شد سپر از دست عقل تا ز کمین عتاب
- ۳) گدای کوی توام کی بود چو من درویش
- ۴) چون درخت اندر خزان برگش فروریزد اگر

۱۱- در کدام بیت هر دو نوع جمله ساده و مرکب یافت می‌شود؟

- ۱) می‌کند بر خویشان دشوار عاقل کارها
- ۲) ذوق شراب اُست، وقتی اگر بباشد
- ۳) دشمن به دشمن آن نپسندد که بی‌خرد
- ۴) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد

۱۲- در کدام گزینه، افعال از مصدر «شدن» با دو معنای متفاوت یافت می‌شوند؟

- ۱) با روی تو گل لاف طراوت زد از آن‌رو
- ۲) فدای جان تو گر من فدا شوم چه شود؟
- ۳) شرح غمت به وصف نخواهد شدن تمام
- ۴) خوابم بشد از دیده در این فکر جگرسوز

۱۳- در کدام گزینه ضمائر متصل به ترتیب در نقش «مفعول و متمم» هستند؟

- ۱) من قدم بیرون نمی‌بارم نهاد از کوی دوست
- ۲) خرم آن روز که جان می‌رود اندر طلبت
- ۳) زان سوی بحر آتش اگر خوانیم به لطف
- ۴) مست عشق از زهر نوشد یا شکر فرقی نباشد

۱۴- مفهوم بیت زیر در کدام بیت دیده نمی‌شود؟

در ناپسته احسان گشاده‌ست

- ۱) گنج تو به بذل کم نیاید
- ۲) از در بخشندگی و بنده‌نوازی
- ۳) سری کز تو گردد بلند گرای
- ۴) تو دهی صبح را شب‌افروزی

۱۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) گر آفتاب رخت سایه افکند بر خاک
- ۲) ای جمله خلق را ز بالا و ز پست
- ۳) هر که از درگاه عزت یافت توقیع قبول
- ۴) بوی لطفش به براهیم رسید

۱۶- مفهوم بیت زیر در همه ابیات وجود دارد، به جز .....

کمال عقل آن باشد در این راه

- ۱) اول نظر ز دست بر رفتن عنان عقل
- ۲) خرد در جستش هشیار برخاست
- ۳) عقل از در تو بصر فرورد
- ۴) خرد تا ابد درنیابد تو را

۱۷- کدام بیت با مفهوم بیت زیر تناسب دارد؟

کسی نیک بیند به هر دو سرای

- ۱) تا تو فرمان نبری خلق به فرمان نروند
- ۲) هر چه رفت از عمر یاد آن به نیکی می‌کنند
- ۳) تو را سلامت دنیا و آخرت باشد
- ۴) سود و سرمایه همه در سر کارش کردیم

که نیکی رساند به خلق خدای

- ۱) هرگز نیک نباشد بد نیکی فرمای
- ۲) چهره امروز در آینه فردا خوش است
- ۳) که بیخ خیر نشاندی و داد حق دادی
- ۴) هیچ سودا به از این در دو سرا نتوان کرد

۱۸- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) از توکل در حنا مگذار دست سعی را
- ۲) به راه سعی و عمل با هم اتفاق کنیم
- ۳) به شغل جهان رنج بردن چه سود
- ۴) توقّع مدار ای پسر گر کسی

۱۹- مفهوم بیت زیر از کدام گزینه دریافت می‌شود؟

چه در کار و چه در کار آزمودن

- ۱) یارب در خلق تکیه گاهم نکنی
- ۲) تکیه چند از ضعف بر دوش عطا دارد کسی؟
- ۳) ز مکر ایمن مشو، بر قوت بازو مکن تکیه
- ۴) در دام حادثات، ز کس یآوری مخواه

۲۰- مفهوم عبارت زیر در کدام ابیات دیده می‌شود؟

«مردان، بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن.»

- الف) ای آنکه عزم جنگ یلان داری
- ب) دهر با عزم او ندارد زور
- ج) سیمرغ وهم را نبود قوت عروج
- د) یابد ز اجل چاشنی قند مکرر

قفل روزی گر کلیدی دارد ابرام است و بس
که ایمنند چنین رهروان ز هر خطری
که روزی به کوشش نشاید فزود
که بی سعی هرگز به منزل رسی

نباید جز به خود، محتاج بودن

محتاج گندا و پادشاهم نکنی
این بنای سست را تا کی به پا دارد کسی؟
که صید صد چو رستم می‌کند زالی به دستانش
بگشا گره به همت مشکل گشای خویش

اول بسنج قوت اعضا را
مهر با رای او ندارد فر
آنجا که باز همت او سازد آشیان
در زندگی آن کس که بمیرد به اراده

الف - د

ج - د

ب - ج

الف - ب

۲۰

زبان عربی

زمان پیشنهادی

عربی، زبان قرآن: ترجمه درس ۱ و مرور قواعد عربی دهم (مطرح شده در تمارین درس ۱)

■ عَيْنِ الْأَصْحِ وَالْأَدَقُّ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ (۲۱-۳۰):

۲۱- ﴿يَا بَنِي أَقِمِ الصَّلَاةَ وَآمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصِرٍ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ﴾: پسرکم .....

- ۱) برای نماز و امر به معروف و نهی از منکر برخیز و بر آنچه که از مصیبت به تو رسیده، شکیبا باش.
- ۲) نماز را اقامه می‌کنم و به کار خوب دستور می‌دهم و از کار بد منع می‌کنم و بر آنچه که با تو برخورد کرده، صبر می‌کنم.
- ۳) نماز را به پا دار و به کار پسندیده فرمان بده و از کار زشت باز دار و بر آسیبی که بر تو وارد شده، صبر کن.
- ۴) نماز را بر پای دار و امر به معروف و نهی از منکر کن و بر هر چه که دچار آن می‌شوی، صبر کن.

۲۲- «قَدْ شُبِّهَ مَنْ لَا يَرْفَعُونَ أَصْوَاتَهُمْ إِلَّا أَمَامَ الظَّالِمِينَ بِالْأَفْضَالِ الَّذِينَ يَهْتَدُونَ بِهِمْ كُلُّ الصَّالِحِينَ!»:

- ۱) کسانی که صدایشان مگر در مقابل ظالم بالا نمی‌رود شبیه کرده‌اند به برترین‌هایی که به وسیله آن‌ها هر گمراهی هدایت می‌شود!
- ۲) تشبیه شده‌اند کسانی که فقط در مقابل ستمگران صدایشان را بالا می‌برند به شایستگی که به وسیله آن‌ها همه گمراهان را هدایت می‌کنند!
- ۳) آنان که صداهای خود را جز در مقابل ظالمان بالا نمی‌برند، تشبیه می‌شوند به خوبانی که به واسطه‌شان همه گمراهان هدایت می‌شوند!
- ۴) کسانی که صدایشان را جز در مقابل ستمگران بالا نمی‌برند، تشبیه شده‌اند به شایستگی که به وسیله آن‌ها همه گمراهان هدایت می‌شوند!

۲۳- «علينا أن نستهلك الماء والكهرباء في الصيف أقل من الفصول الأخرى حتى لا ينقطع تيار الكهرباء في أيام الصيف الحارة!»:

- ۱) ما باید آب و برق را در تابستان کمتر از فصل‌های دیگر مصرف کنیم تا جریان برق در روزهای گرم تابستان قطع نشود!
- ۲) بر ماست که آب و برق را در تابستان نسبت به فصل‌های دیگر کم مصرف کنیم تا اینکه جریان برق را در روزهای پرحرارت تابستان قطع نکنند!
- ۳) آب و برق را در تابستان کمتر از فصول دیگر باید استفاده کرد؛ چراکه جریان برق در روزهای گرم تابستان قطع نشود!
- ۴) بر ما واجب است که آب و برق را در تابستان نسبت به فصل‌های دیگر کمتر استفاده کنیم تا جریان برق در روزهای تابستان گرم قطع نشود!

۲۴- «عندما سمعت صوت نزع جيراننا ما استطعت أن أستريح و أنام و فأصبت الصّداع الشّديدا!»:

- (۱) آن هنگام که صدای دعوی همسایه خود را شنیدم، نتوانستم استراحت کنم و به خواب بروم و سردرد شدیدی گرفتم!
- (۲) زمانی که صدای درگیری همسایگان ما شنیده شد، نتوانست که استراحت کند و بخوابد، پس به سردرد شدید مبتلا شد!
- (۳) هنگامی که صدای دعوی همسایگان مان را شنیدم، نتوانستم استراحت کنم و بخوابم و دچار سردرد شدید شدم!
- (۴) هنگامی که صدای کشمکش همسایگان را گوش کردم، نتوانستم که استراحتی کنم و بخوابم، پس به شدت سرم درد گرفت!

۲۵- «هناك في حياتنا اليوميّة نماذج تربويّة تعرّف الشّباب أنجحهم و يُوصلهم إلى شاطئ النّجاح دائماً!»:

- (۱) در زندگی روزانه خود الگوهای تربیتی وجود دارد که به جوانان، موفقترین آنها را معرفی می‌کند و آنان را به سوی ساحل موفقیت می‌رساند!
- (۲) در زندگی ما، روزانه الگوهای تربیتی هست که جوانان موفق را می‌شناسد و آنان همیشه به ساحل موفقیت رسانده می‌شوند!
- (۳) در زندگی روزمره خود نمونه‌های پرورشی وجود دارد که به جوانان، موفقترین آنها را می‌شناساند و آنها به ساحل موفقیت همیشگی می‌رسند!
- (۴) در زندگی روزمره ما نمونه‌های پرورشی وجود دارد که به جوانان، موفقترین آنها را می‌شناساند و آنان را همیشه به ساحل موفقیت می‌رساند!

۲۶- عین الخطأ:

- (۱) نكون مشتاقين إلى الأعمال الصّالحة!؛ به کارهای شایسته مشتاق می‌باشیم!
- (۲) إنّ الله يحبّ من يحافظ على الصّلاة في وقتها!؛ قطعاً کسی که مراقب نماز اول وقت خود باشد، خدا را دوست دارد!
- (۳) نرى لقمان الحكيم يُقدّم لابنه مواظب قیمة!؛ لقمان حکیم را می‌بینیم که به پسرش پندهایی ارزشمند تقدیم می‌کند!
- (۴) أحبّ عباد الله أنفعمهم لعباده!؛ محبوبترین بندگان خدا، سودمندترین آنها برای بندگان هستند!

۲۷- عین الصّحیح:

- (۱) لا تسبوا الّذي يسبّکم!؛ به کسی که به شما دشنام می‌دهد، نباید دشنام دهید!
- (۲) أطيعوا من يدعوکم إلى الأعمال الحسنّة!؛ از کسانی که شما را به کارهای خوب دعوت می‌کنند، اطاعت کنید!
- (۳) في هذه الدّنيا قوموا برعاية حقوق النّاس!؛ در این دنیا برای رعایت حق مردم برخیزید!
- (۴) لا تعتمدوا علی ما يفوتکم عن قریب!؛ بر آنچه که از دستتان به زودی می‌رود، اعتماد نکنید!

۲۸- عین الخطأ في المفردات:

- (۱) الخدّ: جزء من أعضاء وجه الإنسان يقع في الرّأس!
- (۲) الجبار: الّذي يظلم كثيراً الآخرين!
- (۳) الحمير: الحيوان الّذي يشتهر بصوت جميل!
- (۴) المرّح: مشي شخص يعجب بنفسه و يقول له المختال!

۲۹- عین الصّحیح حسب الواقع:

- (۱) علينا أن نتكبّر علی الآخرين فإنّ الله لا يحبّ المتكبرين!
- (۲) مجالسة العلماء تسبّب تقدّمنا في العلوم القیمة و إبتعادنا عن الخطأ!
- (۳) الأباء و الأمّهات يحبّوننا و یعلّموننا كلّ الفنون و المهارات أنفسم!
- (۴) عندما ندخل الفندق في السّفر نصلّح كلّ شيء بسرعة!

۳۰- عین الأقرب لمفهوم هذه الآية: «و اقصد في مشیک»

- (۱) ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید
- (۲) زیر شمشیر غمش رقص‌کنان باید رفت
- (۳) نه چندان بخور کز دهانت برآید
- (۴) چون راه رفتنی‌ست توقّف هلاکت‌ست

■ ■ ■ اقرأ النّص التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما یُناسب النّص (۳۴-۳۱):

«كانت بطة صغيرة تسبح (شنا می‌کرد) كلّ يوم في النّهر فتبحث عن السمك و تأكل حتّى يشبع بطنها! في يوم من الأيام ما وجدت هذه البطة سمكاً! إنقضی (انقضاء: به پایان رسیدن) اليوم دون أن تجد سمكة واحدة فحينما حان (فرا رسید) اللیل شاهدت البطة إنعكاس القمر على سطح الماء! و ظنّت أنّه سمكة فهجمت في الماء لتمسك به! شاهدت البطات الأخرى هذا المشهد فبدأن بالصّحک الشّديد و سخرن! منذ ذلك اليوم غرقت البطة في الخجل من ذلك الحادث إلى حدّ أنّها عندما كانت ترى سمكة تحت الماء لا تحاول صيدها من خوف سخريّة الآخرين و بقت مدة طويلة دون الطّعام حتّى ماتت البطة من الجوع!»

۳۱- لماذا ما صادت بطّة قَصْنَا الأسماك حتى تأكلها منذ ذلك اليوم؟

(۱) كانت هذه البطّة لا تعلم طريق صيد السمكة!

(۳) عزمت البطّة أن تأكل النباتات بعد هذه الحادثة!

۳۲- عَيِّن الصّحيح:

(۱) كان سبب موت البطّة في الواقع خوف من سخرية الآخرين!

(۳) صادت البطّة كلّ الأسماك في يوم واحد!

۳۳- ماذا نستنتج من هذا النّص؟

(۱) أكل الأسماك في النّهار أفضل من اللّيل!

(۳) يجب علينا أن نعتمد على أنفسنا و إن نواجه بالفشل!

۳۴- عَيِّن الصّحيح في نوعيّة الكلمة: «إنقضی»

(۱) فعل ماضٍ - للغائب - من باب «إنفعال» / فاعله «اليوم» و الجملة فعلية

(۲) مضارع - للمتكلم وحده - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة فعلية

(۳) ماضٍ - للغائبة - ثلاثي مزيد و له حرفان زائدان / فعل مع فاعله و «اليوم» المفعول

(۴) للغائب - مصدره «إنقضاء» - ثلاثي مزيد بزيادة حرف زائد / فعل و فاعله «اليوم»

■ عَيِّن المُناسب لِلجوابِ عَنِ الأَسئَلَةِ التَّالِيَةِ (۴۰-۳۵):

۳۵- عَيِّن الخَطأَ في ضبط الحروف في الأفعال:

(۱) هذه الحفلة تَنعقدُ مِناسبة يوم المعلم!

(۳) تتساقطُ الأسماك من السّماء!

۳۶- عَيِّن الصّحيح عن الأفعال في العبارات:

(۱) يتعبّد المسلمونَ في ليلة القدر في مساجد المدن!

(۳) أشاهد هذه الأفلام الرّائعة في التّلفاز أمس!

۳۷- عَيِّن الصّحيح ممّا بين القوسين:

(۱) ما صدقت هذا الخبر الذي إنتشر! (التّون ليست من الحروف الأصليّة)

(۲) على كلّ النّاس أن يتعاشروا مع بعضهم! (حروفه الرّائدة «ت- الف»)

(۳) شجّعنا المعلمون في السّنة الدّراسية! (فعل ماضٍ للمتكلم مع الغير من باب «تفعيل»)

(۴) يُقدّم لقمان الحكيم لابنه مواظ قيمة! (له حرفان زائدان)

۳۸- عَيِّن الفعل الذي لا يُمكن أن يُقرأ مجهولاً:

(۱) تُخرّب بيوتنا و تنهب أموالنا و مزارعنا بعد هذا الهجوم!

(۳) يساعد المساكين في الطّروف الصّعبة دائماً!

۳۹- عَيِّن الجملة الإسمية:

(۱) هل تستطيع أن تتكلّم باللّغة العربيّة في هذه الحفلة؟

(۲) هذه الأيام أذهب إلى قريتنا لزيارة والديّ و أختي و أخويّ!

(۳) في تلك الجامعة الطّلاب المجتهدون يتخرّجون بعد ثلاث سنوات!

(۴) تعلّم المعلمة الطّالبات الآداب و الأخلاق الإسلاميّة!

۴۰- عَيِّن الصّحيح في المحلّ الإعرابيّ «مَن» و «ما»:

(۱) العلمُ ما ينفَعك في حياتك! (المضاف إليه)

(۳) لا يندم مَن يقوم بصلاته في أوّل الوقت! (المفعول)

(۲) لم توجد سمكة أن تصيدها البطّة!

(۴) كانت البطّة تخاف أن لا تقدر الصّيد فتسخرها البطّات!

(۲) ينعكس القمر كلّ يوم في سطح ماء الأنهار!

(۴) كان إعجاب البطّة بنفسها دليلاً على جوعها!

(۲) علينا أن نتأثّر بأقوال النّاس حتّى ننجح في حياتنا!

(۴) علينا أن نتوكّل على الله في جميع الأمور الدّنيويّة!

(۲) نحن نَسَمِعُ إلى كلام المعلم!

(۴) لا تَجَمِعُ خصلتان في مؤمن: البخل و الكذب!

(۲) يا بنتي العزيزة؛ إسمَع ما تقول أمك دائماً!

(۴) هؤلاء الرّميلات تتركّن الصّف في الوقت المحدد!

(۲) لا ترفع الأصوات فوق صوت المخاطب!

(۴) إنكسرت الأشجار بعد الإعصار الشّديد!

(۲) مهندس الصّيانة يُصلّح ما يحتاج إلى التّصليح! (المفعول)

(۴) مَن زرع العدوان حصد الخسران! (الفاعل)

۴۱- با توجه به کدام صفات الهی می توان گفت خداوند ما انسان ها را تنها نگذاشت و راهی را در اختیار ما نهاد که همان راه مستقیم خوشبختی است؟

(۴) لطف - رحمت

(۳) عزّت - رحمت

(۲) عزّت - مغفرت

(۱) لطف - مغفرت

۴۲- مسبب اینکه در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب انسانی بودیم، کدام است؟

- ۱) توجه انسان‌ها به نیازهای طبیعی و غریزی خود
  - ۲) ناتوانی بشر در دستیابی شخصی به پاسخ پرسش‌های بنیادین و طبیعی خود
  - ۳) احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که نیازهای رنگارنگ دنیوی و مادی او را تأمین کند.
  - ۴) نیاز همیشگی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخ‌گوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند.
- ۴۳- آدمی چگونه می‌تواند به پاسخ سؤالات اساسی دست یابد و این پاسخ‌گویی به چه می‌انجامد؟

- ۱) با کنار هم قرار دادن عقل و وجدان - کم شدن انگیزه بهانه‌جویی در انسان
- ۲) با کنار هم قرار دادن عقل و وحی - کم شدن انگیزه بهانه‌جویی در انسان
- ۳) با کنار هم قرار دادن عقل و وجدان - آرامش گرفتن انسان
- ۴) با کنار هم قرار دادن عقل و وحی - آرامش گرفتن انسان

۴۴- «محدودیت عمر آدمی در تجربه راه‌های پیشنهادی گوناگون» ضرورت کدام ویژگی پاسخ‌های مربوط به نیازهای اساسی انسان را تبیین می‌کند و لازمه درک این نیازها چیست؟

- ۱) درست و قابل اعتماد - تضمین سعادت ابدی
- ۲) جامع و کامل - تضمین سعادت ابدی
- ۳) درست و قابل اعتماد - فراتر رفتن از سطح زندگی روزمره
- ۴) جامع و کامل - فراتر رفتن از سطح زندگی روزمره

۴۵- دریافت راه درست زندگی، ثمره میمون و مبارک چیست و شیوه هدایت خداوند برای هر یک از مخلوقات، با کدام یک از موارد زیر تناسب دارد؟

- ۱) کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها - ویژگی‌های ذاتی
- ۲) کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها - بعد معنوی و روحانی
- ۳) شناخت نیازهای برتر و اساسی - ویژگی‌های ذاتی
- ۴) شناخت نیازهای برتر و اساسی - بعد معنوی و روحانی

۴۶- آیه شریفه «و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل» اشاره به کدام پیام قرآنی دارد؟

- ۱) هر پیامبر جدیدی که مبعوث می‌شد، برنامه جدیدی را اعلام می‌کرد.
- ۲) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در سلسله انبیا قرار داشت و ادامه‌دهنده راه آنان بود.
- ۳) برخی از سازندگان ادیانی که به دست انسان‌ها ساخته شده‌اند، جنبه الهی ندارند.
- ۴) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از یهودیان و مسیحیان خواست یار و مددکار او باشند، نه دشمن او.

۴۷- «با توجه به آیات سوره مبارکه عصر، چه کسانی از قرارگیری در زمره زیان‌کاران رهایی پیدا کرده‌اند» و «مقدمه یافتن راه درست زندگی در گرو چیست»؟

- ۱) «إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ» - تفکر در پیام الهی با عقل
- ۲) «رَسُولًا مَبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لئَلَّامًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...» - تفکر در پیام الهی با عقل
- ۳) «إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ» - کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها
- ۴) «رَسُولًا مَبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لئَلَّامًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...» - کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها

۴۸- به فرموده امام موسی کاظم علیه السلام، به ترتیب «هدف از ارسال رسل چه بوده» و «رتبه چه کسی در دنیا و آخرت بالاتر است»؟

- ۱) تعقل در پیام الهی - کسی که از معرفت برتری برخوردار است.
- ۲) پذیرش بهتر فرامین خدا - کسی که از معرفت برتری برخوردار است.
- ۳) پذیرش بهتر فرامین خدا - کسی که عقلش کامل‌تر است.
- ۴) تعقل در پیام الهی - کسی که عقلش کامل‌تر است.

۴۹- بازتاب «استمرار و پیوستگی در دعوت» و «تحریف تعلیمات پیامبر پیشین»، به ترتیب بیانگر کدام مطالب در ارتباط با ارسال رسل است؟

- ۱) تعلیم الهی جزء فرهنگ مردم شد - لازم شد تا در هر عصری پیامبر جدیدی مبعوث شود.
- ۲) تعلیم الهی جزء فرهنگ مردم شد - پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیم صحیح را ابلاغ می‌کردند.
- ۳) به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ، تعلیم انبیا فراموش می‌شد - لازم شد تا در هر عصری پیامبر جدیدی مبعوث شود.
- ۴) به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ، تعلیم انبیا فراموش می‌شد - پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیم صحیح را ابلاغ می‌کردند.

۵۰- پیام آیه شریفه «أَنَا وَحِينَا الْيَوْمَ كَمَا وَحِينَا إِلَى نوحٍ وَ النَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ»، وافی کدام مفهوم است؟

- ۱) قرآن کریم منشأ اختلاف ادیان را رشک و حسد بعضی از پیروان اهل کتاب می‌داند.
- ۲) قرآن، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را ادامه‌دهنده راه همه انبیا و تمام‌کننده کار آنان معرفی فرمود.
- ۳) متناسب با درک و فهم مردم هر عصر و زمانی، خداوند پیامبر جدیدی مبعوث می‌فرمود.
- ۴) قرآن کریم، منشأ اختلاف ادیان را بعضی از رهبران دینی می‌داند که منکر پیامبر جدید می‌شدند.

۵۱- بنا بر آیات قرآن «استواری شیوه تبلیغ انبیا بر دو محور بیم و امید»، چه هدفی به دنبال دارد؟

- ۱) امتحان بندگان از راه تبلور اختیار در زندگی آن‌ها
- ۲) هموار کردن راه اعتراض بندگان گرفتار در گناه اختیاری
- ۳) انسداد راه اعتراض بندگان و اتمام حجت بر آن‌ها
- ۴) امتحان بندگان از راه سلب آزادی‌های نامحدود انسان

۵۲- در قرآن کریم آمده که «فطعاً دین نزد خداوند، اسلام است». با عنایت به این موضوع، اهل کتاب چه زمانی و چرا در آن راه مخالفت پیمودند؟

- ۱) پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند- به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.
- ۲) پس از آنکه از منحرف کردن آن ناامید شدند- به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.
- ۳) پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند- به دلیل پا نهادن روی اشتراکات فطری که با مسلمانان داشتند.
- ۴) پس از آنکه از منحرف کردن آن ناامید شدند- به دلیل پا نهادن روی اشتراکات فطری که با مسلمانان داشتند.

۵۳- عبادت و بندگی خداوند در عرصه عملی دین چگونه انجام می شود و در این برنامه از انسان خواسته می شود تا چگونه به ایمان قلبی دست یابد؟

- ۱) با انجام واجبات دین و ترک حرام های آن- تفکر در خود و آفرینش
- ۲) با بنای جامعه ای دینی بر اساس عدالت- تفکر در خود و آفرینش
- ۳) با انجام واجبات دین و ترک حرام های آن- داشتن ویژگی های فطری مشترک
- ۴) با بنای جامعه ای دینی بر اساس عدالت- داشتن ویژگی های فطری مشترک

۵۴- کدام عناوین، با عبارت های مربوط به خود مناسبت دارند؟

الف) آن دسته رهبران دینی که به خاطر حفظ منافع دنیوی (ثروت و قدرت)، پیامبر جدید را انکار می کردند ← از علل تجدید نبوت ها

ب) تحریف تعالیم انبیا ← نتیجه ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی انسان ها

ج) رشد تدریجی سطح فکر مردم ← نتیجه فرستادن پیامبران متعدد

د) برخورداری از سرمایه تفکر و قدرت اختیار ← ویژگی های مشترک انسان ها

- الف و ب ۱)   ب و د ۲)   ب و ج ۳)   الف و د ۴)

۵۵- چه چیزی باعث شد که دشمنان دین نتوانند تعالیم الهی را از آداب و فرهنگ مردم به راحتی کنار بگذارند و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، چه چیزی را

مأموریت انبیا الهی برمی شمردند؟

۱) استمرار در دعوت انبیا- سخن گفتن در سطح فهم و درک مردم زمان خود

۲) استمرار در دعوت انبیا- بالا بردن سطح درک و فهم مردم برای پذیرش دین الهی

۳) پایبندی مردم به حفظ تعالیم الهی- سخن گفتن در سطح فهم و درک مردم زمان خود

۴) پایبندی مردم به حفظ تعالیم الهی- بالا بردن سطح درک و فهم مردم برای پذیرش دین الهی

۵۶- از آیه «یا ایها الذین آمنوا استجبوا لله و لیرسول اذا دعاکم لما یحییکم»، کدام پیام برداشت می شود؟

۱) اجابت کردن دعوت خدا و رسول صلی الله علیه و آله، افزونگر ایمان مؤمنین خواهد بود.

۲) حیات انسان وابسته به سرسپردگی مطلق او به خداوند متعال است.

۳) اجابت نکردن دعوت خدا و رسول صلی الله علیه و آله، ایمان پنداری است.

۴) احیای انسان در گرو دعوت دیگران به راه دین است.

۵۷- کدام عبارت قرآنی با مصرع «از کجا آمده ام آمدنم بهر چه بود؟»، تناسب معنایی دارد؟

۱) «رسلأ مبشرین و منذرین لئلا یکون للناس علی الله حجة»   ۲) «قال ربنا الادی اعطی کل شیء خلقه ثم هدی»

۳) «ان الخاسرین الذین خسرو انفسهم»   ۴) «والعصر ان الانسان لفی خسر الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات»

۵۸- با توجه به آیه شریفه «همانا ما این کتاب را به حق برای مردم بر تو نازل کردیم، پس هر کس هدایت یافت خودش سود کرده و هر که گمراه

شد، تنها به زیان خود عمل کرده است و...» وکیل مدافع نبودن پیامبر صلی الله علیه و آله برای مردم، معلول چیست؟

۱) مسئول بودن انسان در انتخاب هدایت و ضلالت و قانونمندی نظام هستی است.

۲) مسئول بودن انسان در انتخاب هدایت و ضلالت و هدایت عام الهی است.

۳) حکیمانه بودن انزال کتاب و وحی الهی و اتمام حجت بر انسان است.

۴) حکیمان بودن انزال کتاب و وحی الهی و مختار بودن انسان است.

۵۹- پاسخ به سؤال های فراطبیعی چگونه میسر می شود و پاسخ دهنده به این گونه نیازها که شرایط پاسخ گویی به آنها را رعایت می کند، باید چه

ویژگی هایی داشته باشد؟

۱) تلازم عقل و وحی- آشنایی کامل از خلقت انسان و ابعاد مختلف او

۲) تلازم عقل و وحی- آگاهی کامل از نحوه زندگی پس از مرگ و برنامه هدایت پیشوایان

۳) شناخت کامل از سرمایه های خدادادی- آشنایی کامل از خلقت انسان و ابعاد مختلف او

۴) شناخت کامل از سرمایه های خدادادی- آگاهی کامل از نحوه زندگی پس از مرگ و برنامه هدایت پیشوایان

۶۰- تدبیر در آیات مبارکه سوره «عصر» ما را به سمت فهم کدام پیام سوق می دهد؟

۱) فقط انسان های خاصی در جهان دچار خسارت می شوند.

۲) انسانی که در مدار تربیت انبیا نباشد، در حال زیان است.

۳) تنها راه جلوگیری از خسارت، خودمحوری در انجام کارها است.

۴) عمل بر ایمان مقدم است و عمل خوب می تواند انسانی را که حتی ایمان ندارد از خسران نجات دهد.

- 61- Someone is planning to move out of our building and their apartment will be ..... for rent at the beginning of March.
1) traditional   2) popular   3) social   4) available
- 62- We don't want a sort of garden where children can't kick a ball or have to ..... the grass.
1) give up   2) pick up   3) keep off   4) look for
- 63- He had a job ..... last Tuesday and still doesn't know if he got the job or not.
1) communication   2) improvement   3) interview   4) success
- 64- Animals on our planet ..... in size from a few thousandths of an inch to more than 100 feet in length.
1) range   2) move   3) seek   4) exist
- 65- ..... its large size, the grizzly bear is amazingly fast, reaching speeds of over 35 miles per hour.
1) Besides   2) Despite   3) According to   4) Based on
- 66- The two students were ..... together for this project because they were both smart and worked well together.
1) compared   2) matched   3) attended   4) quitted
- 67- Whether you look at a single country over a span of time, or a group of countries at a specific ..... in history, the result is the same.
1) manner   2) plan   3) point   4) space
- 68- Studies show that new drivers are much more likely than ..... drivers to crash and get injured or even killed.
1) voluntary   2) brave   3) ancient   4) experienced
- 69- When all the factories run themselves, when energy is free, and when material needs are all ....., it will be a different world.
1) met   2) made   3) received   4) gained
- 70- Tobacco addiction costs our ..... a lot of money in medical care for both smokers, and those around them.
1) society   2) value   3) belief   4) health
- 71- Steve Allen once said that "one of the nice things about problems is that a good many of them do not exist except in our .....".
1) personality   2) memory   3) creation   4) imagination
- 72- A: May I know what your favorite language is? Spanish, German, or English?
B: I enjoy using them all, but my favorite language is ..... my native language!
1) greatly   2) properly   3) absolutely   4) probably

■ Cloze Test

Many students with hearing impairments can and do speak. Most deaf students have normal speech ...(73) ... and have learned to use them through speech therapy. Some deaf students cannot monitor or automatically ...(74)... the tone and volume of their speech, so their speech may be initially difficult to understand. Understanding improves as one becomes more ...(75)... with the deaf student's speech pattern. Hearing-impaired students who communicate with speech and speech reading, as opposed to communicating manually with ...(76)... language, are referred to as "oral".

- 73- 1) ideas   2) cells   3) organs   4) emotions
74- 1) control   2) publish   3) collect   4) protect
75- 1) familiar   2) specific   3) honest   4) similar
76- 1) form   2) dialogue   3) emphasis   4) sign

■ ■ Reading Comprehension

First language, also known as mother tongue, is generally the language a person learns first. However, one can have two or more native languages thus being a native bilingual or indeed multilingual. The order in which these languages are learned is not necessarily the order of proficiency. Lacking in first language skills often makes learning other languages difficult. Often a child learns the basics of his or her first language or languages from his or her family. The term “mother tongue”, however, should not be interpreted as it is the language of one's mother. For instance, in some paternal societies, the wife moves in with the husband and thus may have a different first language or dialect than the local language of the husband. Yet their children usually only speak their local language.

77- According to the passage, first language skills .....

- 1) play an important role in learning a new language
- 2) can also have negative effects in foreign language learning
- 3) are useful only in the beginning stages of learning a second language
- 4) are the most complex skills that everyone can learn

78- Which sentence is NOT true, according to the passage?

- 1) Mother tongue is generally the language a person learns first.
- 2) Children learn the basics of their first language from their family.
- 3) The term “mother tongue” does not mean that it is the language of one's mother.
- 4) Very few children throughout the world learn to speak two languages.

79- The underlined word “proficiency” in the passage is closest in meaning to .....

- 1) ability
- 2) difference
- 3) activity
- 4) respect

80- One can conclude from the passage that .....

- 1) one cannot be a native speaker of more than two languages
- 2) it is possible for a bilingual to become more skillful in his second language
- 3) bilinguals use their two languages for different purposes and functions
- 4) only a few people learn to speak their mother's language like a native

آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱

درس های اختصاصی

رشته ادبیات و علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۱۵	۸۱	۹۵	۳۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۲۵	۹۶	۱۲۰	۳۰ دقیقه
تاریخ	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۲ دقیقه
جغرافیا	۱۵	۱۳۶	۱۵۰	۱۳ دقیقه
علوم اجتماعی	۱۵	۱۵۱	۱۶۵	۲۰ دقیقه
فلسفه	۱۵	۱۶۶	۱۸۰	۲۰ دقیقه
روانشناسی	۱۵	۱۸۱	۱۹۵	۲۰ دقیقه
تعداد کل پرسش ها: ۱۱۵		مدت پاسخ گویی: ۱۴۵ دقیقه		

همچنین، شما می توانید با اسکن تصویر روبه رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی درس های عمومی و اختصاصی را مشاهده نمایید.

دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، سنجش های مستمر، بانک سؤال گزیده دو، رفع اشکال هوشمند، آرشیو آزمون های گزیده دو و ...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزیده دو به آدرس gozine2.ir شوید.

در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

۸۱- کدام گزینه یک گزاره با ارزش نادرست است؟

(۱) درس فلسفه از درس ریاضی شیرین تر است.

(۳) لطفاً فرم‌های نظرسنجی را پر کنید.

۸۲- در چه تعداد از موارد زیر، نقیض گزاره به درستی نوشته شده است؟

(الف) عدد ۱۲ از ۱۵ کوچک تر است. ← نقیض ← عدد ۱۲ از ۱۵ بزرگ تر است.

(ب) a عددی مثبت نیست. ← نقیض ← a عددی منفی است.

(ج) ایران در منطقه غرب آسیا قرار دارد. ← نقیض ← ایران در منطقه شرق آسیا قرار دارد.

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۸۳- ارزش کدام گزاره مرکب درست است؟

(۱) 58 عددی اول و 8 عددی زوج است.(۳) 91 عددی اول است و افلاطون نویسنده کتاب ارغنون است.(۴) 121 مضرب 12 است و $\sqrt{3}$ عددی مثبت است.۸۴- اگر $p \wedge q \sim$ گزاره‌ای درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $(q \vee r) \wedge \sim p$ کدام است؟ (T گزاره همواره درست و F گزاره همواره نادرست)(۱) T (۲) F (۳) هم‌ارزش با r (۴) هم‌ارزش با $\sim r$

۸۵- با توجه به جدول ارزشی، ارزش کدام یک از گزاره‌ها همواره درست است؟

(۱) $p \vee q$ (۲) $p \wedge \sim p$ (۳) $(p \vee q) \wedge p$ (۴) $\sim (p \wedge q) \vee p$

۸۶- در کدام گزینه جدول ارزشی مربوط به ستون آخر درست نوشته شده است؟

p	q	$(\sim p \wedge q) \vee (\sim q \wedge p)$
د	د	
د	ن	
ن	د	
ن	ن	

د	(۲)	ن	(۱)
د		د	
ن		د	
ن		د	
د	(۴)	ن	(۳)
ن		د	
ن		د	
د		ن	

۸۷- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟(۱) $(\sim p \vee q) \wedge r$ (۲) $(q \wedge r) \vee \sim p$ (۳) $p \wedge (\sim q \vee r)$ (۴) $(\sim p \vee r) \wedge q$ ۸۸- گزاره مرکب s متشکل از گزاره‌های ساده p و q است. با توجه به جدول ارزشی زیر، گزاره s کدام می‌تواند باشد؟

p	q	s
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	د
ن	ن	د

(۱) $\sim p \vee q$ (۲) $p \wedge q$ (۳) $p \wedge \sim q$ (۴) $\sim (p \vee \sim q)$ ۸۹- با توجه به جدول ارزشی $(\sim p \vee q) \wedge q$ در چند سطر، ارزش گزاره درست است؟

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

محل انجام محاسبات

۹۰- در جدول روبه‌رو به جای **A** و **B** چه ارزش‌هایی قرار می‌گیرد؟ (T گزاره همواره درست و F گزاره همواره نادرست)

p	q	$\sim (q \vee \sim p) \vee p$
A	د	ن
د	ن	B

A $\equiv$ T	(۱)	A $\equiv$ T
B $\equiv$ T	(۲)	B $\equiv$ F
A $\equiv$ F	(۳)	A $\equiv$ F
B $\equiv$ T	(۴)	B $\equiv$ F

۹۱- اگر دو گزاره $p \wedge q$ و $p \wedge \sim q$ هم‌ارزش باشند، ارزش کدام گزاره همواره درست است؟

- (۱) $\sim q \wedge p$ (۲) $p \wedge q$ (۳) $\sim p$ (۴) $\sim q$

۹۲- کدام گزینه درست است؟

(۱) در ترکیب عطفی از حرف ربط «یا» استفاده می‌شود.

(۲) ترکیب فصلی دو گزاره فقط زمانی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره درست باشند.

(۳) نقیض نقیض هر گزاره هم‌ارزش با خود گزاره است.

(۴) هر جمله خبری یک گزاره است.

۹۳- اگر ترکیب عطفی دو گزاره **p** و **q** دارای ارزش نادرست و ترکیب فصلی آن‌ها دارای ارزش درست باشد، آنگاه کدام گزینه همواره درست است؟

(۱) دو گزاره **p** و **q** هم‌ارزش هستند.

(۲) دو گزاره **p** و **q** دارای ارزش‌های متفاوت هستند.

(۳) $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست است.

(۴) $p \vee \sim q$ دارای ارزش درست است.

۹۴- در جدول ارزشی مربوط به گزاره مرکب $\sim p \wedge (q \vee r) \wedge \sim r$ ، تعداد سطرهای ارزش‌گذاری چند تا است؟

- (۱) ۴ (۲) ۸ (۳) ۱۶ (۴) ۳۲

۹۵- اگر **p** گزاره‌ای با ارزش درست و **q** گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $\sim p \wedge (q \vee \sim q) \wedge \sim p$ کدام است؟

- (۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) هم‌ارزش با $\sim q$ (۴) هم‌ارزش با **q**

۳۰'

ادبیات اختصاصی

زمان پیشنهادی

علوم و فنون ادبی ۲: درس ۱

۹۶- کدام گزینه درباره سبک عراقی نادرست است؟

(۱) قالب غزل برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان وسیعی ایجاد کرد.

(۲) شعر این سبک نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد.

(۳) یکی از دلایل نام‌گذاری سبک عراقی، انتقال کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق عجم بود.

(۴) سبک‌های بینابین و آذربایجانی از سبک خراسانی فاصله گرفته و رفته‌رفته سبک عراقی شکل می‌گیرد.

۹۷- کدام‌یک از موارد زیر، جزء ویژگی‌های نثر کتاب «مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد» نیست؟

(۱) گاه ساده و گاه دارای سجع و موازنه

(۲) شیوا، آراسته و دل‌انگیز

(۳) کاربرد آیات و احادیث در بین موضوعات

(۴) عالمانه و پخته

۹۸- تعبیر «بیت‌الغزل معرفت» توسط چه کسی نسبت به شعر حافظ به کار برده شده است؟

- (۱) سلمان ساوجی (۲) سعدی (۳) خواجوی کرمانی (۴) حافظ

۹۹- عنوان شاعر دو بیت زیر کدام است؟

گرچه خوش‌خو و عاقل و داناست
مهر آزاده در میان گروه

که از ایشان به مالش استغناست
محترم آنگهی تواند بود

(۱) شاعر سرآمد قرن هشتم (۲) شاعر سرداران (۳) معروف‌ترین شاعر قرن نهم (۴) فرمانروای ملک سخن

محل انجام محاسبات

۱۰۰- کدام اثر به شیوه تذکرة الاولیای عطار سروده شده است؟

- (۱) نجات الانس (۲) بهارستان (۳) رساله دلگشا (۴) اخلاق الاشراف

۱۰۱- کدام گزینه بیانگر اثرات حمله تیمور به ایران است؟

- (۱) آسیب به نظام فرهنگی، اقتصادی و کشاورزی ایران و نابودی بنیان فرهنگ و اخلاق
(۲) کشته شدن بزرگانی مثل نجم‌الدین کبری، فریدالدین عطار نیشابوری و کمال‌الدین اسماعیل
(۳) نابودی کامل ابنیه فرهنگی، ادبی و اجتماعی کشور و از میان رفتن شهرهایی مانند فارس به‌طور کامل
(۴) ویرانی خراسان (کانون فرهنگی ایران) و از بین رفتن بسیاری از مدارس که مهد علم و فرهنگ بود.

۱۰۲- نام پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

«عشاق‌نامه - صدپند - تحفة الاحرار»

- (۱) فخرالدین عراقی - عبید زاکانی - جامی
(۲) خواجوی کرمانی - عبید زاکانی - جامی
(۳) خواجوی کرمانی - سلمان ساوجی - عبید زاکانی
(۴) فخرالدین عراقی - سلمان ساوجی - عبید زاکانی

۱۰۳- کدام گزینه در مورد «مولوی» درست است؟

- (۱) «فیه ما فیه» سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمایان می‌کند.
(۲) «مکاتیب» و «مجالس سبعه» را مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند.
(۳) او در «مثنوی مولوی» و «دیوان شمس» بسیاری از معارف بشری و مسایل عرفانی را بیان کرده است.
(۴) وی در بیشتر قالب‌های ادبی طبع‌آزمایی کرده و شاهکارهای ماندگاری در ادب فارسی به یادگار گذاشته است.

۱۰۴- کدام گزینه مربوط به قرن «نهم» است؟

- (۱) زبان شعر جز در سروده‌های شاعرانی مثل حافظ و خواجو، به سستی گرایید.
(۲) دربارهای ادب‌دوست ایرانی تبار از میان می‌رود؛ در نتیجه قصیده‌سرایی از رونق می‌افتد.
(۳) در این دوره تاریخ‌نویسی و هنرهایی مثل مینیاتور، معماری و تذهیب گسترش پیدا می‌کند.
(۴) قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی از شبه‌قاره هند تا آسیای صغیر گسترش پیدا کرده است.

۱۰۵- هر کدام از شاعران یا نویسندگان زیر به ترتیب مربوط به چه قرنی است؟

«نجم‌الدین رازی - خواجوی کرمانی - جامی»

- (۱) هفتم - هشتم - نهم (۲) نهم - هفتم - هشتم (۳) هشتم - هشتم - نهم (۴) هفتم - هفتم - نهم

۱۰۶- توضیح روبه‌روی کدام اثر درست است؟

- (۱) تاریخ و صاف: متعلق به جریان ساده‌نویسی
(۲) تاریخ جهان‌گشا: متعلق به جریان پیچیده‌نویسی
(۳) طبقات ناصری: با محتوای تاریخ حاکمان وقت
(۴) مرصاد العباد: متعلق به جریان پیچیده‌نویسی

۱۰۷- دو بیت زیر درباره قتل عام ..... می‌باشد که در سال ..... توسط ..... سروده شده است.

کس نیست که تا بر وطن خود گرید / دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود
بر حال تباه مردم بد گرید / امروز یکی نیست که بر صد گرید

- (۱) مغولان - ۶۳۵ هـ ق - جمال‌الدین اسماعیل
(۲) تیموریان - ۷۳۳ هـ ق - کمال‌الدین اسماعیل
(۳) تیموریان - ۷۳۵ هـ ق - جمال‌الدین اسماعیل
(۴) مغولان - ۶۳۳ هـ ق - کمال‌الدین اسماعیل

۱۰۸- متن زیر معرف کدام شاعر سبک عراقی است؟

«او چند مثنوی به پیروی از پنج‌گنج نظامی سروده که نشان‌دهنده استادی او در شاعری است.»

- (۱) سلمان ساوجی (۲) جامی (۳) خواجوی کرمانی (۴) فخرالدین عراقی

۱۰۹- کدام یک از عبارتهای زیر درست است؟

- (۱) تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هفتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند.
(۲) کتاب‌های تحقیقی قرن نهم عمدتاً سطحی و ادبیات دوره دارای نوآوری‌های جزئی بود.
(۳) در زمان بایسنقرمیرزا، هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند.
(۴) تیمور با علاقه‌ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

۱۱۰- کدام یک از عوامل ذکرشده، پس از حمله مغول موجب رشد ادبیات شد؟

- (۱) روی گردان شدن اکثر شاعران از حاکمان وقت
(۲) نبود دربارهای ادب‌دوست و خاندان‌های فرهنگ‌پرور
(۳) روی آوردن به ادبیاتی مبتنی بر تساهل، تسامح، خدمت به خلق و ...
(۴) پدید آمدن قالب‌های جدید در شعر و نثر

۱۱۱- کدام موضوع در کتاب تاریخ گزیده نیامده است؟

- (۱) تاریخ پیامبران (۲) تاریخ خوارزمشاهیان (۳) تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ هـ ق (۴) تاریخ خلفای بنی‌عباس

۱۱۲- کدام یک از نویسندگان از جوانانی به کارهای دیوانی پرداخت و اطلاعات فراوانی در مورد مغولان کسب کرد؟

- (۱) نجم‌الدین رازی (۲) عطاملک جوینی (۳) خواجه رشیدالدین (۴) دولت‌شاه سمرقندی

۱۱۳- نام نویسنده چند اثر مقابل آن نادرست آمده است؟

- رسالة دلگشا (عبید زاکانی) - المعجم فی معاییر اشعار العجم (شمس قیس رازی) - لمعات (عبید زاکانی) - دیوان شمس (شمس تبریزی) - بهارستان (سعدی) - تذکره دولتشاه (دولتشاه سمرقندی) - موش و گربه (سلمان ساوجی)
- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

۱۱۴- همه آثار کدام گزینه در قالب نثر بیان شده اند؟

- (۱) تحفة الاحرار - تاریخ گزیده (۲) صدپند - لمعات (۳) رسالة دلگشا - جامع التواریخ (۴) عشاق نامه - بوستان
- ۱۱۵- با حمله ویرانگر مغول و بعد از آن، هجوم وحشیانه تیمور و حکومت ظالمانه این دو، دستداران فرهنگ و اخلاق به تصوف پناه بردند و برای تسکین خود به ادبیاتی روی آوردند که مبتنی بر مفاهیم خاصی بود. کدام بیت دارای هیچ یک از مفاهیم آن دوره نیست؟

- (۱) به آنچه می گذرد دل مننه که دجله بسی
(۲) کن صرف خدمت دگران روز خویش را
(۳) سر به آزادگی از خلق برآرم چو سرو
(۴) آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب
- پس از خلیفه بخواهد گذشت از بغداد
با نام نیک زنده بمان روزگارا
گر دهد دست که دامن ز جهان درچینم
با صد هزار نزهت و آرایش عجیب

۱۱۶- توضیح کدام گزینه درست است؟

- (۱) خواجوی کرمانی شاعری است که غزل های حافظ بر او تأثیرگذار بوده است.
(۲) ابن یمن مردی دهقان پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.
(۳) مثنوی جمشید و خورشید اثر سلمان ساوجی است و به شیوه داستان های عطار سروده شده است.
(۴) عبید زاکانی، شاعر قرن نهم، معروف به نکته یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی است.
- ۱۱۷- جاهای خالی را با عبارت درست پر کنید.

«عراق عجم و مهم تر از آن شهر ..... در حکم مرکز ادبی قرن ..... به شمار می رفت.»

- (۱) اصفهان - هفتم (۲) شیراز - هشتم (۳) شیراز - هفتم (۴) اصفهان - هشتم

۱۱۸- به کدام دلیل صاحبان مذاهب مختلف فرصت پیدا می کنند عقاید خود را ابراز کنند؟

- (۱) گسترش قلمرو زبان و فرهنگ فارسی
(۲) به وجود آمدن قالب های جدید در شعر و نثر
(۳) بی اعتقادی برخی از ایلخانان مغول
(۴) انتقال قدرت از خراسان به مرکز ایران

۱۱۹- عبارت «نخستین و مهم ترین اثر در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است که نثر آن در مقدمه مصنوع است»، مربوط به کدام کتاب است؟

- (۱) المعجم فی معاییر اشعار العجم
(۲) رسالة دلگشا
(۳) پنج گنج
(۴) عشاق نامه

۱۲۰- موضوع کدام اثر به درستی مشخص شده است؟

- (۱) مرصاد العباد: سیر و سلوک عارفانه
(۲) لمعات: سلوک دین و تربیت نفس انسانی
(۳) تذکره دولتشاه: شرح حال چند تن از نویسندگان ایرانی
(۴) گلستان: اخلاق و حکمت

تاریخ

۱۳'

زمان پیشنهادی

تاریخ ۲: درس ۱

۱۲۱- کدام یک از گزینه های زیر، از جمله کارکردهای منابع مختلف برای مورخان است؟

- (۱) آگاهی از چگونگی وقوع رویدادهای گذشته
(۲) فراگیری هنر نقد متون و اسناد برجای مانده
(۳) پی بردن به وضع علوم در سده های مختلف
(۴) آگاهی از تاریخ ایران دوره اسلامی تا عصر صفوی

۱۲۲- بررسی آثار و دست ساخته های انسانی بازمانده از گذشته، در قلمرو کدام دانش ها قرار می گیرند؟

- (۱) ریاضی، تبارشناسی و ادبیات
(۲) تاریخ، نجوم و فلسفه
(۳) باستان شناسی، معماری و هنر
(۴) کلام، جغرافیا و شیمی

۱۲۳- هر یک از آثار زیر، به ترتیب جزو کدام یک از انواع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران به شمار می رود؟

- (الف) سیاحت نامه شاردن (ب) دشت چالدران (ج) تاریخ طبری (د) لالایی های محلی
- (۱) غیرنوشتاری - غیرنوشتاری - غیرنوشتاری - نوشتاری
(۲) نوشتاری - غیرنوشتاری - نوشتاری - غیرنوشتاری
(۳) نوشتاری - غیرنوشتاری - نوشتاری - نوشتاری
(۴) غیرنوشتاری - غیرنوشتاری - نوشتاری - غیرنوشتاری

۱۲۴- کدام یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به ویژگی های تاریخ های عمومی و سلسله ای است؟

- (الف) از قرن سوم هجری آغاز شد.
(ب) با تاریخ نویسی محلی پیوستگی یافت.
(ج) تاریخ بیهقی، از مشهورترین آثار این نوع از تاریخ نگاری است.
(د) تا عصر قاجاریه تداوم یافت.
(ه) تاریخ طبری، از مشهورترین آثار این نوع از تاریخ نگاری است.

- (۱) الف - د - ه - ج - ب (۲) ج - الف - ه - د - ب (۳) ب - د - الف - ج - ه (۴) الف - ب - د - ج - ه

۱۲۵- عبارت زیر، مربوط به کدام یک از انواع کتاب‌های تاریخی است؟

«مؤلفان این دسته از آثار، نگارش تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند، پس از آن تاریخ اساطیری ایران را از کیومرث آغاز و به پایان دوره ساسانیان ختم می‌کردند.»

(۱) تاریخ‌های محلی (۲) تاریخ‌های سلسله‌ای (۳) تک‌نگاری‌ها (۴) تاریخ‌های عمومی

۱۲۶- چند مورد از عبارت‌های زیر، مربوط به تاریخ‌های تک‌نگاری است؟

(الف) انگیزه اصلی نویسندگانش، نگارش زندگی‌نامه مفاخر محلی بود.
(ب) تاریخ سیستان، از معروف‌ترین آثار کتاب‌های تک‌نگاری است.
(ج) این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی سلسله‌ای پیوند یافت.
(د) این نوع تاریخ‌نگاری، از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد.
(ه) تمرکز اصلی مورخان این منابع، زندگی اجتماعی مردم بود.

(۱) دو (۲) سه (۳) یک (۴) چهار

۱۲۷- کدام گزینه درباره تاریخ‌های منظوم صحیح است؟

(۱) سرایندگان این نوع آثار، رویدادهای تاریخی را شفاهی مطرح می‌کردند. (۲) از برجسته‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی، عجائب‌المقدور است.
(۳) انگیزه اصلی نویسندگان این آثار، ثبت اطلاعات جغرافیایی ایران بود. (۴) منظومه‌های حماسی و تاریخی در دوره مغولان رواج و رونق بسیار یافت.

۱۲۸- کدام یک از اشخاص زیر، صاحب اثر «قصیده اهل خراسان» است؟ این فرد، شاعر کدام دوره محسوب می‌شود؟

(۱) انوری - سلجوقی (۲) سعدی - سامانی (۳) حافظ - تیموری (۴) بیهقی - غزنوی

۱۲۹- اثر معروف خواجه نظام‌الملک در کدام دسته از منابع و کتاب‌های تاریخی زیر جای می‌گیرد؟

(۱) تاریخ‌های عمومی (۲) اندرزنامه (۳) سفرنامه (۴) سیاست‌نامه‌ها

۱۳۰- به ترتیب اندرزنامه‌ها و سیاست‌نامه‌ها حاوی چه مطالبی می‌باشند؟

(۱) معاهدات سیاسی - اوضاع سیاسی و اقتصادی حکومت
(۲) مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم - شیوه کشورداری
(۳) مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم - معاهدات سیاسی
(۴) اوضاع سیاسی و اقتصادی حکومت - شیوه کشورداری

۱۳۱- عنوان مشترک کتاب‌های جغرافیایی در دوران اسلامی چیست و کدام یک از اشخاص زیر از جمله نویسندگان این آثار محسوب می‌شود؟

(۱) عجائب‌المقدور - ابن خردادبه (۲) المسالك و الممالک - ابن عربشاه
(۳) المسالك و الممالک - ابن خردادبه (۴) عجائب‌المقدور - ابن عربشاه

۱۳۲- به ترتیب دو کتاب قابوس‌نامه و تاریخ سیستان اثر کدام یک از اشخاص زیر است؟

(۱) ابن بطوطه - یعقوبی (۲) عنصرالمعالی - مؤلفی ناشناس
(۳) یعقوبی - ابن بطوطه (۴) مؤلفی ناشناس - عنصرالمعالی

۱۳۳- منظور از منشآت در کدام گزینه به صورت صحیح آمده است؟

(۱) نامه‌ها (۲) فرمان‌های حکومتی (۳) اسناد فرمانروایان (۴) زندگی‌نامه‌ها

۱۳۴- کدام یک از منابع زیر، هم‌زمان می‌تواند جزئی از منابع نوشتاری و غیرنوشتاری محسوب شود؟

(۱) سکه‌ها (۲) متل‌ها (۳) سفرنامه‌ها (۴) طبقات

۱۳۵- کدام گزینه، بیانگر وجه و موضوع مشترک میان سفرنامه‌ها و نوشته‌های جغرافیایی است؟

(۱) بر زندگی شاهان و شرح کشورگشایی‌های حکومت‌های مختلف تمرکز دارند.
(۲) تنها ناظر بر اوضاع سیاسی و تاریخی جوامع مختلف هستند.
(۳) به عنوان منابع نوشتاری، تاریخ ایران را تا عصر مغول بررسی می‌کنند.
(۴) اطلاعات ارزشمندی درباره آداب و رسوم، فرهنگ و زندگی اجتماعی مردم ارائه می‌دهد.

جغرافیا

۱۳'

زمان پیشنهادی

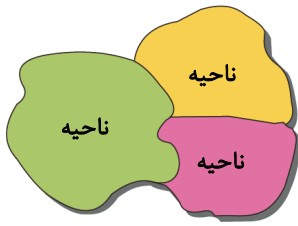
جغرافیا ۲: درس ۱

۱۳۶- کدام گزینه به معیارهای ناحیه‌بندی مربوط به عوامل طبیعی اشاره دارد؟

(الف) پوشش گیاهی (ب) دین (ج) خاک (د) نوع فعالیت اقتصادی (ه) جمعیت
(۱) الف - د (۲) ب - ه (۳) الف - ج (۴) ج - ه

۱۳۷- کدام یک از گزینه‌های زیر با ویژگی‌های ناحیه‌بندی انطباق ندارد؟

(۱) کاری صرفاً جغرافیایی است و یک یا چند معیار برای آن توسط جغرافی‌دان در نظر گرفته می‌شود.
(۲) انتخاب معیارها برای تعیین حدود ناحیه به جغرافی‌دان بستگی دارد.
(۳) با توجه به معیارها حدود یا مرزهای هر ناحیه روی نقشه رسم می‌شود و نواحی مختلف را روی نقشه نشان می‌دهند.
(۴) وقتی یک محیط طبیعی را بر اساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم کنیم، به طوری که هر واحد با واحد مجاور متفاوت باشد، ناحیه‌بندی کرده‌ایم.

۱۳۸- کدام گزینه با تصویر روبه‌رو هم‌خوانی ندارد؟

- (۱) ناحیه یکی از مفاهیم اصلی در دانش جغرافیا است.
- (۲) مکان‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند، همان نواحی هستند.
- (۳) میان اجزا و پدیده‌های هر مکان نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد که آن را از سایر مکان‌ها متفاوت می‌سازد.
- (۴) ناحیه بخشی از سطح زمین است که با بخش‌های مجاور خود ویژگی‌های همگون و مشابهی دارد.

۱۳۹- در کدام گزینه موارد ذکر شده در دو عبارت با یکدیگر مطابقت دارد؟

- (۱) بارندگی زیاد - رطوبت کافی
  - (۲) سقف ساختمان‌ها و ریزش جوی - گردشگری
  - (۳) جذب جمعیت زیاد و چمنزارهای وسیع - شهربندی
  - (۴) حمل‌ونقل بار و مسافر و پوشش گیاهی غنی - پدیدآمدن ساختمان‌های بلندمرتبه
- ۱۴۰- درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر در کدام گزینه به شکل درست آمده است؟
- (الف) انتخاب معیار و ملاک برای تعیین حدود یک ناحیه به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.
- (ب) ویژگی اصلی هر ناحیه وحدت و همگونی مطلق عناصر طبیعی و انسانی در آن است.
- (ج) نوع خانه‌های یک ناحیه با نوع فعالیت اقتصادی ساکنان آن تناسب دارد.
- (۱) درست - نادرست - نادرست (۲) درست - درست - نادرست (۳) نادرست - درست - درست (۴) درست - نادرست - درست

۱۴۱- کدام گزینه از مصادیق معیارهای ناحیه‌بندی مربوط به عوامل انسانی نیست؟

- (۱) تقسیم مناطق تهران به پرمصرف و کم‌مصرف در زمینه آب
  - (۲) تفاوت ناحیه شرجی و ناحیه بیابانی از جهت رطوبت هوا
  - (۳) زبان‌ها و لهجه‌های مورد استفاده در سوریه
  - (۴) زندگی اقوام مختلف لر، کرد و بلوچ در نواحی مختلف ایران
- ۱۴۲- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- (الف) خاک یخ‌بسته نواحی توندرا چه نام دارد؟
- (ب) بیشتر نواحی صنعتی اروپا در کدام بخش این قاره استقرار یافته‌اند؟
- (ج) کدام دین بیشترین قلمرو جغرافیایی هند را اشغال کرده است؟

- (۱) چرنوبوم - شرق - هندو
- (۲) کرایوزول - مرکز و غرب - هندو
- (۳) پودزول - مرکز و شرق - اسلام
- (۴) گلی‌زول - غرب - اسلام

۱۴۳- در کدام گزینه هر دو عبارت به معیارهای ناحیه‌بندی مربوط به عوامل طبیعی اشاره دارد؟

- (۱) ناحیه صنعتی رور آلمان - مسجد جامع دهلی
- (۲) زبان رمانش در سوییس - قوم پشتون در افغانستان
- (۳) جنگل‌های بارانی استوایی - خاک چرنوبوم کانادا
- (۴) توزیع فصلی بارش ایران - کلیسای بانوی ما در هند

۱۴۴- کدام گزینه با مفهوم ناحیه مطابقت ندارد؟

- (۱) وجود اقلیم‌های متفاوت در ایران
- (۲) استقرار پیروان ادیان مختلف در نقاط مختلف عراق
- (۳) وجود قطب شمال و جنوب در کره زمین
- (۴) تفاوت میزان بارش در مناطق خشک و مناطق استوایی

۱۴۵- زیست‌بوم‌ها جزو کدام نواحی هستند و به سبب کدام عامل از بقیه نواحی متمایز می‌شوند؟

- (۱) طبیعی - پوشش گیاهی و زندگی جانوری
- (۲) انسانی - خاک و نوع فعالیت اقتصادی
- (۳) طبیعی - آب‌وهوا و پوشش گیاهی
- (۴) انسانی - اقوام و نحوه زندگی

۱۴۶- کدام یک از گزینه‌ها به اهداف تقسیم‌بندی سطح زمین به واحدهای جغرافیایی همگون اشاره ندارد؟

- (۱) شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌ها
- (۲) عملی کردن مطالعات و تحقیقات درباره مکان‌ها
- (۳) امکان برنامه‌ریزی صحیح
- (۴) تعیین هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان

۱۴۷- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- (الف) درجه همگونی هر ناحیه جغرافیایی تا چه حد است؟
- (ب) یکی از کارهای جغرافی‌دان‌ها مطالعه چیست؟
- (ج) نوع خاک بر چه عاملی اثر می‌گذارد؟

- (۱) تمایز با سایر بخش‌های پیرامون خود - شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها - زبان
- (۲) تمایز با سایر بخش‌های پیرامون خود - شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها - کشت
- (۳) شباهت با سایر بخش‌های خود - ملاک‌های ناحیه‌بندی - پوشش گیاهی
- (۴) شباهت با سایر بخش‌های خود - اهداف ناحیه‌بندی - فرهنگ

۱۴۸- کدام عبارت مصداقی از ناحیه‌بندی نیست؟

- (۱) سعید در ترسیم نقشه‌اش برای هر کدام از بخش‌ها بر اساس میزان بارندگی سالیانه رنگی متفاوت برگزید.
- (۲) محمد در هنگام مطالعه کشور روسیه به تفاوت دما در مناطق مختلف روسیه توجه کرد.
- (۳) عکس‌هایی که مجید از شهرهای مقصد سفرش گرفته بود به خوبی تفاوت بناها و نوع معماری شیراز، یزد و رشت را نشان می‌داد.
- (۴) در بسیاری از کشورهای آفریقایی ترسیم مرزها بدون توجه به اقوام صورت گرفته و مثلاً محدوده سکونت یک قوم بین دو کشور تقسیم شده و به اصطلاح دو تکه شده است.

۱۴۹- هر کدام از عبارات زیر به ترتیب چه حاصلی داشته است؟

■ امکان تجارت دریایی

■ رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری

(۱) به وجود آمدن شهری با نقش بندری در کنار دریا- پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه

(۲) به وجود آمدن شهری با نقش صنعتی- جذب جمعیت زیاد به منطقه موردنظر

(۳) تغییر فعالیت اقتصادی ساکنان ناحیه- ایجاد شبکه وسیع حمل‌ونقل بار و مسافر

(۴) تغییر میزان جمعیت ناحیه- تغییر نحوه ساخت خانه‌ها و نوع مصالح

۱۵۰- کدام گزینه روند درست تعیین نواحی را نشان نمی‌دهد؟

(۱) یک جغرافی‌دان برای تقسیم یکی از استان‌ها در ابتدا معیار بارش نوع خاک را انتخاب می‌کند.

(۲) یک جغرافی‌دان بعد از تعیین معیارهای تقسیم‌بندی ناحیه، به تعیین هدف خود از مطالعه و تحقیق می‌پردازد.

(۳) یک جغرافی‌دان برای ناحیه‌بندی صرفاً از دو ملاک انسانی بهره می‌برد و ملاک‌های طبیعی را مدنظر قرار می‌دهد.

(۴) یک جغرافی‌دان برای تعیین حدود ناحیه بر روی نقشه به ملاک‌های انتخابی‌اش برای تقسیم‌بندی توجه می‌کند.

علوم اجتماعی

۲۰
زمان پیشنهادی

جامعه‌شناسی ۲: درس ۱

۱۵۱- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

■ پاسخ به پرسش‌های بنیادی بشر

■ مبنای ساخت عقاید اساسی فرهنگ

■ روح یا شالوده فرهنگ

(۱) هویت فرهنگی جهان اجتماعی- پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی- تصاویر بنیادی فرهنگ از انسان و جهان

(۲) لایه‌های عمیق فرهنگ- تصاویر بنیادی انسان از فرهنگ- هویت فرهنگی جهان اجتماعی

(۳) لایه‌های عمیق فرهنگ- پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی- پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی

(۴) هویت فرهنگی جهان اجتماعی- تصاویر بنیادی انسان از فرهنگ- تصاویر بنیادی فرهنگ از انسان و جهان

۱۵۲- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام یک از انواع پرسش‌های بنیادی اشاره دارد؟

■ نقش اختیار و اجبار در فعالیت‌های انسانی چیست؟

■ آیا عالم بُعد غیرمادی نیز دارد؟

■ نقش حس و تجربه در نسبت با عقل برای شناخت انسان چیست؟

(۱) هستی‌شناسانه- هستی‌شناسانه- معرفت‌شناسانه

(۲) انسان‌شناسانه- هستی‌شناسانه- معرفت‌شناسانه

(۳) انسان‌شناسانه- معرفت‌شناسانه- انسان‌شناسانه

(۴) هستی‌شناسانه- معرفت‌شناسانه- انسان‌شناسانه

۱۵۳- نتیجه پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های اساسی هر فرهنگ چیست؟ و تعبیر جهان برای مجموعه‌ای از پدیده‌ها نشانه چیست؟

(۱) ایجاد مبانی متفاوت برای پاسخ به پرسش‌های اساسی در هر فرهنگ- نیاز به معیار و مبنا برای دسته‌بندی و طبقه‌بندی پدیده‌ها

(۲) ایجاد مبانی متفاوت برای پاسخ به پرسش‌های اساسی در هر فرهنگ- گستردگی و اهمیت پدیده‌ها

(۳) شکل‌گیری جهان‌های فرهنگی مختلف- نیاز به معیار و مبنا برای دسته‌بندی و طبقه‌بندی پدیده‌ها

(۴) شکل‌گیری جهان‌های فرهنگی مختلف- گستردگی و اهمیت پدیده‌ها

۱۵۴- در ارتباط با جهان انسانی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود.

(۲) جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد.

(۳) ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان اجتماعی بر می‌گردد.

(۴) دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیقات ویژه هر انسانی که افراد دیگر در آن‌ها شریک نیستند به جهان ذهنی افراد مرتبط است.

۱۵۵- ورود به جهان فرهنگی از جهان ذهنی، در سه حالت اتفاق می‌افتد، کدام گزینه هر سه حالت را در بردارد؟

(۱) نوشتن پایان‌نامه‌ای در رابطه با موضوع موردعلاقه خود- صحبت با دوست خود در مورد اختلافات سالیان گذشته- یادداشتی برای پدربزرگی که هیچ‌گاه فرصت نشد در آغوش او زندگی کنیم.

(۲) نوشتن کتابی جامع برای دانش‌آموزان جویای دانش- اندیشیدن درباره نحوه زیستن سالم در فضای اجتماعی متلاطم- تدوین چشم‌انداز جامعه‌شناسی روستایی برای ۱۰ سال آینده.

(۳) تفکر درباره شکاف نسلی و مضرات آن برای نسل جوان- با حالتی افسرده و عصبی رانندگی کردن- با بهترین حالت و شکل انتقاد کردن از فردی که بدون دلیل به شما اتهام زده است.

(۴) ثبت نام فرزند در مدرسه‌ای که با مبانی فرهنگی خانواده هماهنگ است- نوشتن پیام برای دوستی که سال‌ها قرار است او را نبینیم- ابراز محبت کلامی به عزیزی که بی‌قیدوشرط او را دوست می‌داریم.

۱۵۶- کدام گزینه با نمودار روبه‌رو ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) هر فرهنگی به نوع خاصی از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد.
- ۲) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به‌وجود می‌آورد.
- ۳) هر نوع عقیده و اخلاقی فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.
- ۴) طبیعتاً هر نوع عقیده‌ای نمی‌تواند در هر فرهنگی اجازه خودنمایی داشته باشد.

۱۵۷- در ارتباط با جهان تکوینی کدام گزینه درست است؟

- ۱) در مقابل جهان فرهنگی، جهان دیگری به‌نام جهان تکوینی وجود دارد.
- ۲) از نظر مسلمانان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌شود.
- ۳) جهان تکوینی، پیش از انسان بوده و وجود آن لزوماً مستقل از خواست و اراده انسان نیست.
- ۴) برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آن‌ها طبیعت را در مقابل جهان ذهنی قرار می‌دهند.

۱۵۸- اگر به اشکال مختلف خلق شدن موضوعی واحد توسط افراد تأکید داشته باشیم، بر کدام یک از جهان‌ها متمرکز شده‌ایم؟

- ۱) جهان انسانی   ۲) جهان ذهنی   ۳) جهان فرهنگی   ۴) جهان اجتماعی

۱۵۹- کدام یک از عبارات زیر به بخش اجتماعی جهان انسانی اشاره دارد؟

- الف) بُعد اخلاقی و روانی انسان
- ب) آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها
- ج) شکل دادن به زندگی اجتماعی انسان
- د) جهان ذهنی و تأثیر داشتن آن بر جهان اجتماعی
- ه) هویت فرهنگی

- ۱) الف-ب-ه   ۲) ج-د-ه   ۳) ب-ج-ه   ۴) ب-ج-د

۱۶۰- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید:

- هویت جهان اجتماعی بیشتر از لایه‌های عمیق فرهنگ (عقاید و ارزش‌ها) تأثیر می‌گیرد.
- وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان اجتماعی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
- اگر انسان از جهان فرهنگی و اجتماعی خود شناخت درستی نداشته باشد، از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را پیروانند و شکوفا کند.

- ۱) نادرست- نادرست- درست   ۲) درست- نادرست- نادرست   ۳) درست- درست- نادرست   ۴) نادرست- درست- درست

۱۶۱- اینکه فردیت یک هنرمند مجرد از اجتماع نیست، در کدام گزینه توصیف شده است؟

- ۱) بین جهان تکوینی و جهان انسانی پیوند و ارتباطی بسیار محکم برقرار است.
- ۲) هنر را می‌توان بیان ژرف‌ترین فردیت هنرمند دانست.
- ۳) هنرمند عضوی از یک فرهنگ است و آثارش مطابق با نوع فرهنگی است که با آن مناسباتی دارد.
- ۴) هنر و هنرمند مانند طبیعت و انسان دارای تناسبی انکارناشدنی هستند.

۱۶۲- همه عبارات کدام گزینه با توجه به دیدگاه اول در ارتباط با تعامل جهان‌ها با یکدیگر مطرح شده است؟

- ۱) در این نگاه ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌شود- ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است- جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
- ۲) طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند- جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند- ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است.
- ۳) جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است- طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند- در این نگاه ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌شود.
- ۴) جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند- ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است- جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.

۱۶۳- کدام گزینه در تقابل با نگاه دوم به تعامل جهان‌ها با یکدیگر است؟

- ۱) جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست.
- ۲) جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
- ۳) جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی در جهان اجتماعی است.
- ۴) جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلالاً در برابر جهان فرهنگی ندارند.

۱۶۴- در کدام گزینه تصویر تعامل جهان فردی و اجتماعی از نگاه قرآن کریم به درستی آمده است؟

- ۱) از نگاه قرآن، جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست؛ ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.
- ۲) از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آن‌ها می‌گشاید.
- ۳) قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. در عین حال، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.
- ۴) در نگاه قرآن هرگاه افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند، زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن‌ها سر باز می‌زنند و ظرفیت‌های الهی و آسمانی خود را از آن‌ها پنهان می‌کنند.

۱۶۵- چهار جهان مختلف در نگاه متفکران مسلمان در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان اجتماعی - جهان طبیعت
- ۲) جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان طبیعت - جهان فوق طبیعت
- ۳) جهان فردی - جهان اجتماعی - جهان ذهنی - جهان فرهنگی
- ۴) جهان فردی - جهان اجتماعی - جهان فرهنگی - جهان طبیعت

۲۰ فلسفه

زمان پیشنهادی

فلسفه: درس ۱

۱۶۶- روش پاسخ‌گویی به کدام پرسش با روش دانش فلسفه متمایز است؟

- ۱) آیا این جهان دارای ابتدا و انتها است؟
- ۲) عکس مستوی قضیه سالبه جزئی چیست؟
- ۳) اولین کسی که واژه فلسفه را به کار برد چه کسی بود؟
- ۴) هر زاویه در مثلث متساوی‌الاضلاع، چند درجه است؟

۱۶۷- در مراحل تفکر فلسفی «رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها» پس از کدام مرحله صورت می‌گیرد؟

- ۱) روبه‌رو شدن با مجهولات فلسفی
- ۲) تحقق شناخت و معرفت
- ۳) طرح پرسش‌های فلسفی
- ۴) مقایسه دریافت فلسفی با سایر آموخته‌ها

۱۶۸- کدام گزینه درباره واژه فلسفه و نظایر آن درست است؟

- ۱) در زمان فیثاغورس واژه فیلسوفیا بر سر زبان‌ها افتاد.
- ۲) «سوفیست» از ابتدا به کسانی گفته می‌شد که هدفشان بیان حقیقت نبود.
- ۳) کاربرد امروزی واژه فلسفه با معنای آن در زمان سقراط متفاوت است.
- ۴) کلمه «سفسطه» در زبان عربی از لفظ «فیلسوفیا» گرفته شده است.

۱۶۹- دانش فلسفه چگونه شکل گرفته است؟ با .....

- ۱) تلاش بشر برای پاسخ قانونمند به پرسش‌های بنیادی
- ۲) مواجه شدن انسان با پرسش‌های اساسی و بنیادی
- ۳) فاصله گرفتن سقراط از سوفیست‌ها
- ۴) تألیف مابعدالطبیعه توسط ارسطو

۱۷۰- در کدام گزینه پرسشی فلسفی مطرح نشده است؟

- ۱) که باشم من؟ مرا از من خبر کن
- ۲) مانده‌ام سخت عجب کز چه سبب ساخت مرا؟
- ۳) چو می‌توان به صبوری کشید جور عدو
- ۴) از کجا آمده‌ام؟ آمدنم بهر چه بود؟

۱۷۱- کدام گزینه درباره تفکر انسان درست است؟

- ۱) هر انسانی با رسیدن به سن بلوغ، از چرایی مسائل گوناگون می‌پرسد.
- ۲) رسیدن به دریافت فلسفی، فقط با تفکر پیوسته و جدی امکان‌پذیر است.
- ۳) کسی که انسان را فاقد اختیار و آزادی می‌داند، هنوز وارد مرحله تفکر فلسفی نشده است.
- ۴) انسان جدید بر اثر پیشرفت در حل مسائل روزانه‌اش، اهمیت مرتبه دوم تفکر را بهتر می‌فهمد.

۱۷۲- با توجه به نظر ملاصدرا درباره فطرت اول، کدام گزینه درست است؟

- ۱) کسی که از فطرت اول عبور کرده است دیگر به آن باز نمی‌گردد.
- ۲) همه دانشمندان و فلاسفه جهان در مرحله فطرت ثانی قرار دارند.
- ۳) تمامی انسان‌ها با فطرت اول متولد می‌شوند، اما با آلوده شدن آن، فطرت ثانی پدید می‌آید.
- ۴) شایسته است انسان با بررسی پرسش‌هایی از قبیل «زیبایی چیست؟» از فطرت اول عبور کند.

۱۷۳- اگر از جنبه منفی واژه «سوفیست» در زمانه سقراط صرف نظر کنیم، به چه دلیل او خود را فیلسوف می‌نامید؟ زیرا سقراط .....

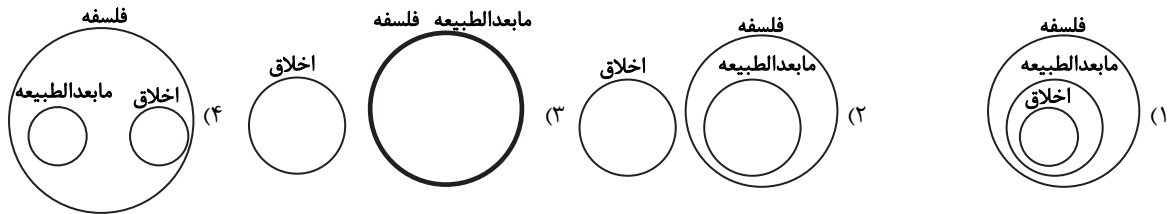
- ۱) به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال نداشت.
- ۲) خود را دانا نمی‌دانست، بلکه دوستدار دانایی می‌دانست.
- ۳) پیروزی بر رقیب را مهمترین هدف می‌دانست.
- ۴) تمایل نداشت با سوفیست‌ها هم‌ردیف باشد.

۱۷۴- کدام عبارت درباره مابعدالطبیعه درست است؟

- ۱) ارسطو این نام را برای دانش فلسفه اولی انتخاب کرد.
- ۲) دو دانش طبیعیات و مابعدالطبیعه همان فلسفه نظری است.
- ۳) از آنجا که دانش فلسفه به امور غیرطبیعی می پردازد مابعدالطبیعه نامیده شد.
- ۴) نوشته های فلسفی ارسطو بعد از طبیعیات قرار گرفت، به این دلیل به آن مابعدالطبیعه گفتند.

۱۷۵- با توجه به تقسیم بندی علوم نزد ارسطو، کدام نمودار رابطه «فلسفه» (به معنایی که ارسطو به کار می برد)، «مابعدالطبیعه» و «اخلاق» را به درستی نشان می دهد؟

۱۷۶- نسبت مفهوم فلسفه در زمان ارسطو به مفهوم فلسفه در عصر حاضر مانند نسبت .....

- ۱) حیوان است به اسب
- ۲) برادر است به پدر
- ۳) خانه است به پنجره
- ۴) گلبرگ است به گل

۱۷۷- روش یک علم، تنها متکی به توانایی های عقل است؛ کدام گزینه درباره آن علم درست است؟

- ۱) اگر موضوع آن مقدار و کمیت باشد، فیزیک است.
- ۲) اگر موضوع آن ساختمان مواد باشد، شیمی است.
- ۳) اگر به راه های جلوگیری از خطای اندیشه بپردازد، فلسفه است.
- ۴) فارغ از اینکه موضوع آن چه باشد، علم اقتصاد نمی تواند باشد.

۱۷۸- علم تجربی، درستی یا نادرستی کدام گزاره را می تواند بسنجد؟

- ۱) عالم طبیعت با انفجار از یک نقطه پدید آمده است.
- ۲) جهان، پدیدآورنده ای ندارد، زیرا از یک انفجار آغاز شده است.
- ۳) با تغییر نظریه های علمی، قواعد منطقی می توانند متحول شوند.
- ۴) نظریه های علمی، پیوسته تغییر می کنند، پس نمی توانند حقیقت را بیان کنند.

۱۷۹- کدام گزینه درباره دانش فلسفه درست است؟

- ۱) روش دانش فلسفه اختصاص به همین علم دارد.
- ۲) روش تجربی برای حل برخی از مسائل فلسفی ضروری است.
- ۳) چون فلسفه اساس سایر علوم است، درباره تمام مسائل جهان بحث می کند.
- ۴) فلسفه عهده دار پاسخ گویی به مسائل بنیادینی است که در سایر علوم ظاهر می شوند.

۱۸۰- همه گزینه ها بیانگر دیدگاه سوفیست ها است، به جز .....

- ۱) حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری ندارد.
- ۲) درباره واقعیت های موجود نمی توان حکم قطعی داد.
- ۳) ملاک همگانی برای تشخیص حقیقت وجود ندارد.
- ۴) پیروزی بر رقیب مهمترین هدف استدلال آوری است.

روان شناسی

زمان پیشنهادی

روان شناسی: درس ۱ تا ابتدای «تعریف روان شناسی»

۱۸۱- کدام یک از سوالات زیر در قلمرو علم روان شناسی نمی گنجد؟

- ۱) چرا بعضی از افراد هنگام مطالعه دچار حواس پرتی می شوند؟
- ۲) چرا یک فرد در موقعیت های متفاوت به گونه های مختلف رفتار می کند؟
- ۳) چرا بعضی از افراد خوش شناس و برخی بدشانس به دنیا می آیند؟
- ۴) چرا بعضی از افراد به طور مکرر و بدون هیچ دلیل موجه تن به جراحی های زیبایی می دهند؟

۱۸۲- کدام یک از عبارات زیر در ارتباط با اهداف علم روان شناسی نادرست است؟

- ۱) آن گونه که پیش بینی و کنترل در برخی علوم سهل و آسان است، در علم روان شناسی نیست.
- ۲) روان شناسی در مقایسه با سایر علوم تجربی در توصیف و تبیین پدیده ها با دشواری های زیادی روبه رو است.
- ۳) بیان چرایی پدیده های روان شناختی مقدم بر بیان چیستی آن ها است.
- ۴) علت دشوار بودن پیش بینی پدیده های روان شناختی این است که تحت تأثیر عوامل متعددی هستند.

۱۸۳- این موضوع که «اگر از برترین جراحان مغز و اعصاب دنیا پرسید دلایل موفقیت شما چیست، چه پاسخی می دهند؟» در کتاب به چه منظور بیان شده است؟

- ۱) بیان اهمیت نقش علم خصوصاً علم تجربی در موفقیت متخصصان
- ۲) بیان اهمیت ویژگی های روان شناختی در عملکرد انسان
- ۳) یادگیری علل موفقیت افراد برجسته و الگو گرفتن از آن ها
- ۴) بیان اهمیت دانش تخصصی افراد در برتری و پیشرفت آن ها

- ۱۸۴- نظریه، متشکل از ..... است که .....
 (۱) مجموعه‌ای از قوانین علمی - قبلاً تأیید شده‌اند.
 (۲) مجموعه‌ای از سؤال و پاسخ‌های علمی - قبلاً تأیید شده‌اند.
 (۳) مجموعه‌ای از قوانین علمی - می‌توانند تأیید شوند یا نشوند.
 (۴) مجموعه‌ای از سؤال و پاسخ‌های علمی - می‌توانند تأیید شوند یا نشوند.
- ۱۸۵- منظور از «علم» در کتاب درسی، علم ..... است که .....
 (۱) تجربی - ارتباطی با منابع دیگر کسب آگاهی ندارد و فقط با ابزارهای دقیق به بررسی رابطه پدیده‌ها می‌پردازد.
 (۲) انسانی - با وجود استفاده از روش‌های دقیق و عینی، به دیگر منابع کسب آگاهی هم تکیه دارد.
 (۳) تجربی - با وجود استفاده از روش‌های دقیق و عینی، به دیگر منابع کسب آگاهی هم تکیه دارد.
 (۴) انسانی - ارتباطی با منابع دیگر کسب آگاهی ندارد و فقط با ابزارهای دقیق به بررسی رابطه پدیده‌ها می‌پردازد.
- ۱۸۶- فردی که از طریق اثبات حکمت خداوند به نظم جهان خلقت باور پیدا می‌کند، از کدام یک از منابع کسب آگاهی بهره برده است؟
 (۱) استناد به آیات الهی (۲) روش‌های شهودی (۳) روش عقلی (۴) روش علمی
- ۱۸۷- چه عواملی باعث می‌شود که فرضیه‌های تأیید شده و پذیرفته شده، نادرست تلقی گردند؟
 (۱) گذشت زمان و نادرست بودن تجارب و دانش پیشینیان
 (۲) پیشرفت دانش و تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی
 (۳) پیچیدگی پژوهش‌های انسانی و تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی
 (۴) نادرست بودن آزمایشات قبلی و تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان
- ۱۸۸- روان‌شناس یک مدرسه «برای بهبود تمرکز دانش‌آموزان، برنامه‌های کلاسی را طوری تنظیم می‌کند که پس از هر ۶۰ دقیقه، یک ربع استراحت قرار داده شود» و به مشاوران مدرسه می‌گوید «اگر دانش‌آموزان هر روز تکالیف درسی همان روز را انجام دهند، عملکردشان بهبود می‌یابد.» مطالب ذکر شده در گیومه، بیانگر کدام یک از اهداف علم روان‌شناسی است؟
 (۱) کنترل - تبیین (۲) پیش‌بینی - پیش‌بینی (۳) پیش‌بینی - تبیین (۴) کنترل - پیش‌بینی
- ۱۸۹- رعایت مسائل اخلاقی در روش‌های تجربی بر کدام یک از موارد زیر تأثیر بیشتری می‌گذارد؟
 (۱) توصیف (۲) اندازه‌گیری متغیر (۳) تعریف عملیاتی (۴) تکرارپذیری
- ۱۹۰- کدام عبارت در زمینه منابع کسب آگاهی به درستی ذکر نشده است؟
 (۱) با تغییر در نظریات و مبانی غیرتجربی، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی هم تغییر خواهند کرد.
 (۲) تنها چیزی که دانشمندان علم تجربی در مواجهه با مسائل غیرقابل مشاهده می‌توانند ادعا کنند «نمی‌دانم» است.
 (۳) برخی از دانشمندان علوم تجربی منابع دیگر کسب آگاهی و معرفت را نادرست می‌دانند.
 (۴) گاهی در برخی از موضوعات غیرقابل مشاهده که قابلیت بررسی‌های تجربی را دارند، می‌توان گزاره‌های تجربی و علمی بیان کرد.
- ۱۹۱- «وجود بعد غیرجسمانی در انسان و ارتباط تنگاتنگ آن با بعد جسمانی وی»، ..... دشواری توصیف پدیده‌های روان‌شناختی و همچنین ..... وجود تبیین‌های متفاوت از این پدیده‌ها است.
 (۱) علت - علت (۲) علت - معلول (۳) معلول - علت (۴) معلول - معلول
- ۱۹۲- تعریف دقیق، شفاف و کمی از متغیرهای موردنظر چه نتایجی به همراه دارد؟
 (۱) استفاده درست از روش علمی و تبعیت از قواعد مشخص (۲) انجام آزمایش به صورت صحیح و سهولت در اندازه‌گیری
 (۳) تبعیت از قواعد مشخص و دستیابی به هدف مشخص (۴) سهولت در اندازه‌گیری و دستیابی به تکرار آزمایش‌ها
- ۱۹۳- کدام یک از عبارات زیر «فرضیه» نیست؟
 (۱) مصرف ماهی و غذاهای دریایی در دوران بارداری موجب افزایش هوش جنین می‌شود.
 (۲) پاسخ‌های اولیه در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.
 (۳) کودکانی که انگیزه پیشرفت بیشتری دارند، در تحصیل موفق ترند.
 (۴) مرور مطالب در یادگیری بهتر دانش‌آموزان نقش دارد.
- ۱۹۴- دانشمند به وسیله کدام بیان علمی، پاسخ به «موقعیت نامعین» را خلق می‌کند و کدام مفهوم در تعریف روش علمی همچون نور در شب تاریک است؟
 (۱) مسئله - ابهام‌زدایی موقعیت نامعین (۲) فرضیه - ابهام‌زدایی موقعیت نامعین
 (۳) مسئله - قواعد مشخص و منظم (۴) فرضیه - قواعد مشخص و منظم
- ۱۹۵- مفاهیم علمی پرکاربرد از جمله مسئله، فرضیه و نظریه به شکل ..... ارتباط دارند، یعنی .....
 (۱) پیوسته و مرحله‌ای - هر کدام پیش‌نیاز شکل‌گیری یک مفهوم دیگر است.
 (۲) هم‌راستا و موازی - هر کدام پیش‌نیاز شکل‌گیری یک مفهوم دیگر است.
 (۳) هم‌راستا و موازی - هر کدام به صورت مستقل از مفاهیم دیگر می‌توانند شکل بگیرد.
 (۴) پیوسته و مرحله‌ای - هر کدام به صورت مستقل از مفاهیم دیگر می‌توانند شکل بگیرد.

دفترچه پاسخ‌های تشریحی آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱

ویژه دانش آموزان پایه یازدهم دوره دوم متوسطه
رشته ادبیات و علوم انسانی

بامرا

پایه نهم دوره دوم متوسطه

سال تحصیلی ۰۱-۰۰

پاسخ تشریحی آزمون مرحله ۱

۲
۳
۱۱

اسامی طراحان سؤال

پاسخ تشریحی درس های عمومی

پاسخ تشریحی درس های اختصاصی

تذکرات مهم

آزمون آزمایشی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۲ گزینه دو، در روز جمعه ۱۴ آبان ۱۴۰۰ برگزار می گردد.

دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، سنجش های مستمر، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند، آرشیو آزمون های گزینه دو و ... ، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن

تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند

ویا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام

مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

gozine2.ir

گروه عمومی

<p>مدیر گروه: علی اکبر آخوندی</p>	<p>زبان و ادبیات فارسی مسئول درس: افشین محی‌الدین</p> <p>زبان عربی مسئول گروه: پویا رضاداد مسئولین درس: محمدحسین رضائی زاده- محمدحسین حقیقت</p> <p>دین و زندگی مسئول درس: علی اکبر آخوندی</p> <p>زبان انگلیسی مسئول درس: احسان حیدری</p>	<p>علیرضا شجاعی • شهرزاد شیدا</p> <p>اسرافیل قربانپور • محسن آهوئی • بهمن دانشیان • جواهر فرحات</p> <p>عباس شبستری • محبوبه ابتسام • ابوالفضل احدزاده</p> <p>جواد علیزاده • مهرداد رهنما</p>
-----------------------------------	--	--

گروه ریاضی

<p>مدیر گروه: سید امیرمحمد سید شاکری</p>	<p>ریاضیات مسئول درس: سید امیرمحمد سید شاکری</p>	<p>گروه ریاضی یاسر ارشدی • امیدرضا پورحسینی</p> <p>گروه تجربی یاسر ارشدی</p> <p>گروه انسانی مهران موحدی</p>
--	---	--

گروه علوم

<p>مدیر گروه: محمد احسان عبداللہی</p>	<p>فیزیک مسئولین درس: حمید فدایی فرد- منصور داوودوندی</p> <p>شیمی مسئول درس: یاسر عبداللہی</p> <p>زیست شناسی مسئول درس: بتول خواجہ پور</p> <p>زمین شناسی</p>	<p>مجید ساکی</p> <p>محمدعلی توسلی فر</p> <p>موسی بیات</p> <p>فرزانه رجایی</p>
---------------------------------------	--	---

گروه انسانی

<p>مدیر گروه: سجاد شهبیدی</p>	<p>ادبیات اختصاصی مسئول درس: محمد رضا پیرو</p> <p>تاریخ مسئول درس: نگار مروتی</p> <p>جغرافیا مسئول درس: نگار مروتی</p> <p>جامعه شناسی مسئول درس: عاطفه محمدی</p> <p>فلسفه مسئولین درس: حمید سودیان طهرانی- منصور کاظم بیگی</p> <p>روان شناسی مسئول درس: سیده ضحی سکاکی</p>	<p>سید امیر احسان میری</p> <p>علیرضا کاهیدوند</p> <p>پیمان بیگدلی</p> <p>محمد زمان کبیر</p> <p>مصطفی کرمی</p> <p>سیمین زاهدی</p>
-------------------------------	--	--

زبان و ادبیات فارسی

- ۱- پاسخ: گزینه ۳
▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ستایش فارسی ۲
توفیق: سازگار گردانیدن، موافق گردانیدن
تیره‌رایی: بداندیشی، گمراهی
چاشنی: مزه، طعم
نزند: خوار و زبون، اندوهگین
- ۲- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ستایش و درس ۱ فارسی ۲
معنای درست واژگان:
ادبار: سیه‌روزی
حمیت: غیرت، جوانمردی، مردانگی
دلدار: معشوق
- ۳- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ فارسی ۲
«جانانه» به معنای معشوق و محبوب است و «بخشایش» به معنای عفو و درگذشتن از گناه.
- ۴- پاسخ: گزینه ۴
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ستایش و درس ۱ فارسی ۲
واژه «قرض» در عبارت گزینه ۴ از نظر املائی نادرست است.
- ۵- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ فارسی ۲
واژه‌های حلاوت، دغل و زنخدان، از نظر املائی نادرست آمده‌اند.
- ۶- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * آرایه‌های ادبی جامع
مجاز: بازو مجاز از قدرت / تلمیح: (لیس للانسان الا ما سعی)
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: تشخیص: عقل می‌گوید. / جناس: ندارد.
گزینه ۳: ایهام تناسب: ندارد. / تکرار: روز
- گزینه ۴: تشبیه: ندارد. / کنایه: دست گرفتن: کمک کردن - خود را افکندن: اظهار ناتوانی کردن
- ۷- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ستایش و درس ۱ فارسی ۲
تشبیه: طبع چو آتش / آتش عشق (اضافه تشبیهی)
جناس همسان: آب در مصرع اول به معنی آبرو و اعتبار است و با آب در مصرع دوم جناس همسان دارد.
تضاد: آب و آتش
- ۸- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ستایش و درس ۱ فارسی ۲
«زاد» در هر دو مصرع به معنی «توشه» است و آرایه تکرار دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: «چین» اول به معنی «کشور چین» است و در مصرع دوم به معنی «چین و شکن زلف».
گزینه ۳: «آهنگ» در مصرع اول به معنی «نغمه موسیقی» است و در مصرع دوم به معنی «قصد و نیت».
گزینه ۴: واژه‌های «عهد» در این بیت به ترتیب به معنی «پیمان»، «پیمان» و «دوره و زمانه» هستند.
- ۹- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * آرایه‌های ادبی جامع
«چو» در این بیت پیوند وابسته‌ساز است.
ارکان تشبیه: تو (مشبه)، ماه نو - ماه تمام (مشبه‌به)، ادات تشبیه و وجه شبه ندارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: من (مشبه)، آهو (مشبه‌به)، همچو (ادات تشبیه)، سر در بیابان نهادن (وجه شبه)
گزینه ۳: تو (مشبه)، دیگ (مشبه‌به)، چو (ادات تشبیه)، جوشیدن (وجه شبه)
گزینه ۴: زبان پارسی (مشبه)، آب (مشبه‌به)، چو (ادات تشبیه)، رفتن و روان بودن (وجه شبه)
- ۱۰- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ فارسی ۲
گزینه ۲: سپر، تیغ، زره ← تناسب
گزینه ۳: درویش و توانگر ← تضاد
گزینه ۴: درخت و سرو ← تضمن

۱۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ فارسی ۲

مصرع اول یک جمله ساده است و مصرع دوم یک جمله مستقل مرکب:

اگر بر خود آسان بگیرد، عشق برای او دشوار نباشد.

پیوند
وابسته ساز
جمله وابسته
جمله هسته

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: کل بیت یک جمله مرکب است و بیت فاقد جمله ساده است.

گزینه ۳: کل بیت یک جمله مرکب است و بیت فاقد جمله ساده است.

گزینه ۴: بیت از دو جمله مرکب تشکیل شده است و فاقد جمله ساده است.

۱۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ فارسی ۲

«شد» در مصرع اول غیراسنادی است و معنای رفتن دارد. در مصرع دوم اسنادی است. در سایر گزینه‌ها «شد» اسنادی است و جمله‌ای با ساختار «نهاد + مسند + فعل» می‌سازد.

۱۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ فارسی ۲

اگر بیت را مرتب کنیم به آسانی به نقش ضمائر پی می‌بریم: اگر از آن سوی آتش مرا به لطف بخوانی (فراخوانی) / رفتن بر روی آتش برای من از آب خوش تر است؛ نقش ضمائر مشخص شده به ترتیب مفعول و متمم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نقش ضمائر متصل به ترتیب مفعول و مضاف‌الیه است: دوستان مرا معذور دارید که پای من در گل است.

گزینه ۲: هر دو ضمیر نقش مضاف‌الیه دارند: جان در طلب تو می‌رود، تا عزیزان به مبارک‌باد من بیایند.

گزینه ۴: ضمائر متصل در بیت به ترتیب نقش مضاف‌الیه و متمم دارند: اگر بر سر او تیغ ببارد، هیچ آزاری برای او نباشد.

۱۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * ستایش فارسی ۲

مفهوم جود و بخشندگی عام خداوند در همه ابیات دیده می‌شود، به جز بیت ۳. در بیت گزینه ۳، شاعر می‌گوید: هیچ‌کس نمی‌تواند کسی را که تو به او عزت داده‌ای، ذلیل گرداند.

۱۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * ستایش فارسی ۲

مفهوم گزینه ۲: خداوند با لطف خویش، انسان را از عدم به وجود آورده است.

مفهوم مشترک سایر ابیات: اگر لطف و عنایت خداوند شامل حال بندگان شود، به عزت و سربلندی می‌رسند.

۱۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * ستایش فارسی ۲

مفهوم «ناتوانی عقل از درک پروردگار» در ابیات گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ وجود دارد. در بیت گزینه ۱ شاعر می‌گوید: من در ابتدای عشق، عقلم را از دست دادم و کسی که عقلش را از دست بدهد نمی‌تواند درست تشخیص دهد و این مفهوم با مفهوم بقیه ابیات متفاوت است.

۱۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: استدلال * درس ۱ فارسی ۲

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۳: نیکی کردن در حق مردم، مایه خیر و سعادت در دنیا و آخرت است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ضرورت یکسان بودن حرف با عمل

گزینه ۲: آدمی از عمر رفته به نیکی یاد می‌کند.

گزینه ۴: هیچ تجارتی در دو جهان بهتر از عشق نیست.

۱۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فارسی ۲

همه ابیات توصیه به سعی و کوشش دارند، ولی در بیت گزینه ۳ مفهومی متضاد وجود دارد و کوشش را در کسب روزی بیهوده می‌داند.

۱۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فارسی ۲

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۴ «به خود متکی بودن و بهره بردن از حاصل زحمات خود» است.

مفهوم سایر ابیات:

گزینه ۱: از خدا می‌خواهد او را محتاج خلق نکند.

گزینه ۲: امور سست و ناپایدار ارزش دل‌بستن ندارند.

گزینه ۳: به زور بازوی خود تکیه نکن که افرادی همچون رستم در دام مکر و حيله گرفتار شدند.

۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فارسی ۲

مفهوم عزم و اراده محکم (بلندهمتی) در ابیات «ب» و «ج» و عبارت صورت سؤال وجود دارد.

مفهوم سایر ابیات:

الف) برای مبارزه با قوی تر از خود، توانایی خودت را بسنج.

د) ترک تعلقات زندگی، سبب شیرینی مرگ می‌شود.

- ۲۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 أَمِّم: به پا دار (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / أَمْر: فرمان بده (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / اِنَّهٗ: بازدار (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / اِصْبِر: صبر کن (رد گزینه ۲) / اَصَابَكَ: به تو رسیده، به تو وارد شده (رد گزینه ۴)
- ۲۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 قد شَبَّهَ: تشبیه شده‌اند؛ مجهول (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / مَنْ لَا يَرْفَعُونَ: کسانی که بالا نمی‌برند (رد گزینه ۱) / اَصْوَاتِهِمْ: صداهایشان (رد گزینه ۱) / اَمَامَ الظَّالِمِينَ: در مقابل ستمگران (رد گزینه ۱) / يَهْتَدُونَ: هدایت می‌شوند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / كَلَّ الضَّالِّينَ: همه گمراهان: كَلَّ + اسم جمع ← همه ... (رد گزینه ۱)
- ۲۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 علينا أَنْ نستهلك: بر ماست مصرف کنیم، باید مصرف کنیم، واجب است که مصرف کنیم (رد گزینه ۳) / أَقَلَّ: کمتر (رد گزینه ۲) / حتى لَا ينقطع: تا اینکه قطع نشود (رد گزینه ۲) / أَيَّامَ الصَّيْفِ الحَارَّةِ: روزهای گرم تابستان (رد گزینه‌های ۳ و ۴)
- ۲۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 سمعتُ: شنیدم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / جيراننا: همسایگانمان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / ما استطعت: نتوانستم (رد گزینه ۲) / أن أستريح: که استراحت کنم (رد گزینه ۲) / أنام: بخوابم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / أصبت: دچار شدم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / الصَّداق الشَّدِيد: سردرد شدید (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
- ۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 حياتنا اليوميَّة: زندگی روزانه ما (رد گزینه ۲) / تُعْرَفُ: معرفی می‌کند، می‌شناساند (رد گزینه ۲) / أنجحهم: موفق‌ترین آن‌ها (رد گزینه ۲) / يُوصَلُ: می‌رساند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / دائماً: همیشه (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
- ۲۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 در این عبارت «مَنْ ...» مفعول است.
 ترجمهٔ درست این عبارت: «قطعاً خداوند کسی را که مراقب نماز اول وقت خود باشد، دوست دارد!»
- ۲۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۱) لا تَسْبُوا: دشنام ندهید
 ۲) مَنْ يَدْعُوكُمْ: کسی که شما را دعوت می‌کند
 ۳) قوموا بـ...: اقدام کنید، بپردازید / «حقوق» جمع است نه مفرد
- ۲۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 «الحمير» جمع «الحمارة» و به معنی «خرها» است و قرآن صدای خر را زشت‌ترین صداها معرفی کرده است، پس به صدای زیبا شهرت ندارد.
- ۲۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 ترجمهٔ گزینهٔ درست: «هم‌نشینی با دانشمندان باعث پیشرفت ما در علوم ارزشمند و دوری ما از اشتباه می‌شود!»
 ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:
 ۱) ما باید که به دیگران تکبر بورزیم؛ زیرا خداوند متکبران را دوست ندارد!
 ۳) پدران و مادران ما را دوست دارند و همهٔ هنرها و مهارت‌ها را خودشان به ما یاد می‌دهند!
 ۴) هنگامی که در سفر به هتل وارد می‌شویم، هرچیزی را به سرعت تعمیر می‌کنیم!
- ۳۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 با توجه به معنی آیه: «در راه رفتن خود، میانه‌روی کن.» مفهوم آیه «میانه‌روی و حفظ تعادل در کارها» است، پس با بیت گزینه ۳ تناسب دارد. ■■ ترجمهٔ متن:

«یک اردک کوچک هر روز در رودخانه شنا می‌کرد و به دنبال ماهی می‌گشت و غذا می‌خورد تا شکمش سیر شود! روزی از روزها، این اردک ماهی‌ای پیدا نکرد! آن روز بدون اینکه یک ماهی بیابد، سپری شد! وقتی شب فرا رسید، اردک بازتاب ماه را روی سطح آب دید! و او فکر کرد که یک ماهی است، بنابراین وارد آب شد تا او را بگیرد! اردک‌های دیگر این صحنه را دیدند و آن‌ها با صدای بلند خندیدند و تمسخر کردند! از آن روز اردک در خجالت آن اتفاق فرو رفت تا جایی که وقتی ماهی‌ای را زیر آب می‌دید، از ترس مورد تمسخر دیگران قرار گرفتن، سعی در صید آن نمی‌کرد و مدتی طولانی بدون غذا ماند تا از گرسنگی مرد!»

۳۱- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 ترجمه سؤال: «چرا اردک قصه ما از آن روز ماهی‌ها را شکار نکرد تا آن‌ها را بخورد؟»
 ترجمه گزینه ۴: «اردک می‌ترسید که نتواند شکار کند و اردک‌ها او را مسخره کنند!»
 ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) این اردک راه شکار ماهی را نمی‌دانست!

(۲) ماهی‌ای پیدا نشد که اردک آن را شکار کند!

(۳) اردک تصمیم گرفت که بعد از این حادثه گیاهان را بخورد!

۳۲- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 ترجمه گزینه ۱: «علت مرگ اردک در واقع ترس از مسخره کردن دیگران بود!»
 ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) ماه هر روز در سطح آب نهرها منعکس می‌شود!

(۳) اردک همه ماهی‌ها را در یک روز شکار کرد!

(۴) خودبسندهی اردک دلیلی بر گرسنگی او بود!

۳۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 ترجمه گزینه ۳: «ما باید بر خودمان اعتماد کنیم هرچند با شکست مواجه شویم!»
 ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) خوردن ماهی در روز بهتر از شب است!

(۲) ما باید از سخنان مردم تأثیر بگیریم تا در زندگی‌مان موفق شویم!

(۴) باید در همه کارهای دنیایی به خداوند توکل کنیم!

۳۴- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مضارع ← ماضی / للمتكلم وحده ← للغائب

(۳) للغائبة ← للغائب / «اليوم» المفعول ← «اليوم» الفاعل

(۴) بزيادة حرف زائد ← بزيادة حرفین

۳۵- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 تَنْعَمُ ← تَنْعَمُ (مضارع از باب «إنفعال» می‌باشد و لذا عين الفعل آن کسره می‌گیرد.)

۳۶- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 در این عبارت «یتعبد» فعل و «المسلمون» فاعل است و از آنجا که فاعل بعد فعل آمده، فعل باید به صورت مفرد باشد.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) إِسْمَعُ ← إِسْمَعِي؛ با توجه به «بنتي العزیزة» که مؤنث است.

(۳) زمان فعل «أشاهد» مضارع است و به زمان حال و آینده دلالت دارد و با قید زمان «أمس» (دیروز) مطابقت ندارد.

(۴) تَتَرَكَنَّ ← تَتَرَكَنَّ؛ جمله برای غایب است و با توجه به ترجمه باید فعل غایب بیاید.

۳۷- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 در گزینه ۲ «أن يتعاشوا» مضارع است و صیغه للغائب ماضی آن «تعاشش»، حروف اصلی آن «ع ی ش» و حروف زائد آن «ت- الف» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) إنتشر: حروف اصلی آن «ن ش ر» است.

(۳) با توجه به «المعلمون» که فاعل است، «شَجَعَ + نا» است که ضمیر «نا» مفعول است، پس «شَجَعَ» ماضی للغائب است.

(۴) «يُقَدِّمُ» مضارع است و ماضی این فعل «قَدَّمَ» و دارای یک حرف زائد است.

۳۸- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 «إنكسرت» در باب «إنفعال» است و این باب همیشه «لازم» است و هیچ‌گاه مجهول نمی‌شود.
 در سایر گزینه‌ها ترجمه عبارت‌ها به صورت مجهول درست است.

۳۹- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
 در این عبارت بعد از «في تلك الجامعة» اسم «الطلاب» به عنوان مبتدا آمده، پس این جمله اسمیه است.
 در سایر عبارت‌ها، جملات فعلیه هستند.

گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به ترتیب: «تستطيع، أذهب و تعلم» همگی با فعل آغاز شده‌اند.

۴۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲

ترجمه گزینه ۲: «مهندس نگهداری تعمیر می‌کند آنچه را که نیاز به تعمیر دارد!»

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ما: خبر (ترجمه: علم، چیزی است که به تو در زندگی‌ات سود می‌رساند!)

۳) مَنْ: فاعل (ترجمه: کسی که نماز را در اول وقت به پا دارد، پشیمان نمی‌شود!)

۴) مَنْ: مبتدا (ترجمه: هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند!)

فرهنگ و معارف اسلامی

۴۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * درس ۲ دین و زندگی ۲

خداوند با لطف و رحمت خود، ما انسان‌ها را تنها نگذاشت و هدایت ما را برعهده گرفت و راهی را در اختیارمان قرار داد که همان راه مستقیم خوشبختی است.

۴۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * درس ۱ دین و زندگی ۲

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخ‌گوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند (علت)، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم. (معلول)

۴۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * درس ۱ دین و زندگی ۲

پاسخ درست به این نیازهای اساسی است که سعادت انسان را تضمین می‌کند.

با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت.

این نیازها به تدریج به دل مشغولی، دغدغه و بالاخره به سؤال‌هایی تبدیل می‌شوند که انسان تا پاسخ آن‌ها را نیابد، آرام نمی‌گیرد.

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * درس ۱ دین و زندگی ۲

■ یکی از ویژگی‌های پاسخ به نیازهای اساسی این است که باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی نیازمند تجربه است، در حالی که عمر آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست و...

■ کسی که از سطح زندگی روزمره فراتر رود، با نیازهای برتر و متعالی روبه‌رو می‌شود.

۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * درس ۱ دین و زندگی ۲

■ انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می‌کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه درست زندگی را می‌یابد و پیش می‌رود.

■ شیوه هدایت خداوند برای هر یک از مخلوقات متناسب با ویژگی‌هایی است که خدا در وجودش قرار داده است.

۴۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۲ دین و زندگی ۲

پیامبر اکرم ﷺ که در سلسله انبیا قرار داشت، ادامه‌دهنده راه آنان بود.

در همین رابطه در قرآن کریم چنین می‌خوانیم: ﴿و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل، جز این نیست که محمد ﷺ پیامبری است که پیش از او پیامبرانی دیگر بوده‌اند﴾.

۴۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ دین و زندگی ۲

■ در سوره مبارکه عصر، آیات شریفه ﴿اَنَا الَّذِيْ اٰمَنُوْا وَعَمَلُوْا الصّٰلِحٰتِ، وَ تَوٰصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوٰصَوْا بِالصَّبْرِ﴾، کسانی که مؤمن و صالح باشند و یکدیگر را به حق و صبر سفارش کنند، به‌عنوان افرادی که دچار خسران و زیان نمی‌شوند، معرفی شده است.

■ انسان با عقل خود در پیام الهی تفکر می‌کند و با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها، راه درست زندگی را می‌یابد و پیش می‌رود.

۴۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ دین و زندگی ۲

امام کاظم ﷺ به شاگرد برجسته خود، هشام‌بن حکم فرمود: «ای هشام، خداوند رسولانش را به‌سوی بندگان نفرستاد، جز برای آنکه بندگان در پیام الهی تعقل کنند... و آن کس که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»

۴۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۲ دین و زندگی ۲

از علل فرستادن پیامبران متعدد:

«استمرار و پیوستگی در دعوت» است که این استمرار و تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و همچنین به جهت «تحریف تعلیمات پیامبر پیشین»، پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند.

۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۲ دین و زندگی ۲

از آیه شریفه ﴿اَنَا اَوْحِيْنَا...﴾، می‌توان نتیجه گرفت رسول اکرم ﷺ خود را ادامه‌دهنده راه همه انبیا و تمام‌کننده کار آنان معرفی کرد و از یهودیان و مسیحیان خواست تا به ایشان ایمان آورند.

۵۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ دین و زندگی ۲

خداوند در قرآن کریم درباره تمام و کامل شدن حجت الهی با فرستادن انبیا فرموده است:

﴿رُسُلًا مَّبْشُرِينَ وَ مُنْذِرِينَ لِّئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلٰى اللّٰهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾ رسولانی (را فرستاد که) بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد...﴾

خداوند با فرستادن پیامبران راه اعتراض بندگان را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.

- ۵۲- پاسخ: گزینه ۱
 قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند، مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند. آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.
- ۵۳- پاسخ: گزینه ۱
 در دین (برنامه واحد خدا برای انسان‌ها) از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در خود و جهان هستی (خودشناسی و جهان‌شناسی)، به ایمان قلبی دست یابد.
 و در عرصه عمل نیز از انسان می‌خواهند با ایمانی که کسب کرده است، (اکتسابی) تلاش نماید تا با انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن، خداوند را عبادت و بندگی کند...
- ۵۴- پاسخ: گزینه ۲
 قرآن کریم منشأ اصلی اختلافات و چنددینی را از ناحیه آن دسته رهبران دینی می‌داند که به خاطر حفظ منافع دنیوی (ثروت و قدرت)، پیامبر جدید را انکار می‌کردند و منشأ اصلی اختلاف در ادیان الهی می‌شدند.
 به دلیل ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، (علت) ← تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد، (فراموشی تدریجی تعالیم) یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد.
 رشد تدریجی سطح فکر مردم از علل فرستادن پیامبران متعدد است و نه از نتایج آن.
 بر خورداری از سرمایه تفکر و قدرت اختیار، از ویژگی‌های مشترک انسان‌ها می‌باشد.
- ۵۵- پاسخ: گزینه ۱
 پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند.
 آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی، عدالت‌طلبی و کرامت‌های اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد و شرک، ظلم و رذائل اخلاقی از بین برود. (امحا و زدودن و ازاله منفی‌ها)
 این تداوم (در دعوت) سبب شد تا: تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.
 هر پیامبری که مبعوث می‌شد، درباره توحید، معاد، عدالت، عبادت خداوند و مانند آن سخن گفته، اما بیان او در سطح فهم و درک مردم زمان خود بوده است.
 پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید:
 «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا ← ما پیامبران مأمور شده‌ایم (مأموریت الهی انبیا)
 أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ ← که با مردم به اندازه عقلشان سخن بگوییم.»
- ۵۶- پاسخ: گزینه ۲
 آیه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را بپذیرید؛ آنگاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که به شما زندگی حقیقی می‌بخشد. ﴿بیانگر وجوب استجابت دعوت خدا و پیامبر ﷺ برای حیات انسان است که اجابت و استجابت، هر دو به معنی قبول و اطاعت است.
- ۵۷- پاسخ: گزینه ۳
 مصرع مورد نظر با شناخت هدف زندگی ارتباط دارد.
 آیه ﴿إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ﴾ در حقیقت زیانکاران کسانی‌اند که خودشان را دچار خسران نکرده‌اند ﴿بیانگر خسران تباهی عمر در نتیجه عدم درک هدف زندگی است.
- ۵۸- پاسخ: گزینه ۴
 با توجه به آیه صورت سؤال از آنجا که قرآن بر اساس حق و حکیمانه نازل شده و انسان در انتخاب مسیر اختیار دارد، در نتیجه پیامبر ﷺ مسئولیتی در هدایت شدن یا نشدن مردم ندارد و وکیل و مدافع آن‌ها نیست.
 علت رد سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: قانونمندی نظام هستی از این آیه برداشت نمی‌شود.
 گزینه ۲: این آیه به هدایت تشریحی (انزال کتاب) و هدایت تکوینی (اختیار) انسان اشاره دارد، نه هدایت عام.
 گزینه ۳: این آیه اشاره‌ای به اتمام حجت ندارد.
- ۵۹- پاسخ: گزینه ۱
 با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت.
 نکته مهم } کسب معرفت و تشخیص باید‌ها و نباید‌ها ← می‌توان به راه درست زندگی دست یافت.
 تلازم عقل و وحی ← می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت.
 کسی می‌تواند پاسخ درست به سؤالات بنیادین بدهد که:
 ۱) آگاهی کامل از خلقت انسان و... داشته باشد.
 ۲) بداند که انسان‌ها پس از مرگ چه سرنوشتی دارند و...
 توجه: برنامه هدایت پیشوایان در گزینه‌ها، درست نمی‌باشد.

۶۰- پاسخ: گزینه ۲
 ﴿وَالْعَصْرِ، إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفِي خُسْرٍ، أَلَّا الَّذِيْنَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ، سَوَّغَد بَه اَبِن زَمَان، كَه اَنسَان هَم در خسارت و زبان است. مگر آنان که ایمان آورده و نیکوکار شدند و به درستی و راستی و پایداری (در دین) یکدیگر را سفارش کردند.﴾ ← بر اساس این آیه همه انسان‌ها دچار زبان می‌شوند ← یعنی هر انسانی که به تعالیم الهی و توصیه‌های انبیا مثل ایمان و عمل صالح و... دل نسیپارد، دچار خسران می‌شود.

« زبان انگلیسی »

- ۶۱- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: شخصی قصد دارد از ساختمان ما برود و آپارتمان وی در اوایل ماه مارس برای اجاره در دسترس خواهد بود.
 (۱) سنتی (۲) محبوب (۳) اجتماعی (۴) در دسترس، موجود
- ۶۲- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: ما باغی را نمی‌خواهیم که کودکان نتوانند در آن توپ را شوت کنند یا از چمن دور باشند. (به چمن دست نزنند)
 (۱) دست کشیدن از، تسلیم شدن (۲) برداشتن (۳) وارد نشدن به (۴) جست‌وجو کردن
 توضیح: عبارت (keep off the grass) به معنی «روی چمن راه نروید» می‌باشد.
- ۶۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: او سه‌شنبه گذشته یک مصاحبه شغلی داشت و هنوز نمی‌داند که آیا شغل را به‌دست آورده یا خیر.
 (۱) ارتباط (۲) بهبود (۳) مصاحبه (۴) موفقیت
- ۶۴- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: حیوانات در سیاره ما از لحاظ اندازه از چند هزارم یک اینچ تا بیش از صد فوت متغیر هستند.
 (۱) متغیر بودن، نوسان داشتن (۲) حرکت کردن (۳) جست‌وجو کردن (۴) وجود داشتن
- ۶۵- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: خرس گریزلی با وجود اندازه بزرگش، به‌طرز شگفت‌انگیزی سریع است و سرعت آن بیش از ۳۵ مایل در ساعت است.
 (۱) علاوه بر (۲) با وجود، به رغم (۳) طبق، بنا بر (۴) بر اساس
- ۶۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: این دو دانش‌آموز برای این پروژه با هم جور (هماهنگ) بودند، زیرا هر دو باهوش بوده و با هم همکاری خوبی داشتند.
 (۱) مقایسه کردن (۲) جور بودن، هماهنگ بودن (۳) شرکت کردن (۴) کنار کشیدن
- ۶۷- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: چه در یک بازه زمانی به یک کشور واحد نگاه کنید، چه به گروهی از کشورها در یک مرحله خاص از تاریخ، نتیجه یکسان است.
 (۱) طرز، طور (۲) نقشه، برنامه (۳) مرحله، درجه، نکته (۴) فضا، جا
- ۶۸- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: مطالعات نشان می‌دهد که رانندگان تازه‌کار بسیار بیشتر از رانندگان باتجربه تصادف می‌کنند و آسیب می‌بینند یا حتی کشته می‌شوند.
 (۱) داوطلبانه (۲) شجاع (۳) باستانی، کهن (۴) باتجربه، خبره
- ۶۹- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: وقتی همه کارخانه‌ها خودشان کار کنند، وقتی انرژی رایگان باشد و وقتی نیازهای مادی برآورده شود، آن دنیای دیگری خواهد بود.
 (۱) ملاقات کردن، برآوردن نیاز (۲) ساختن (۳) دریافت کردن (۴) به‌دست آوردن
 توضیح: ترکیب (meet the needs) به معنی «برآورده کردن نیازها» می‌باشد.
- ۷۰- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: اعتیاد به دخانیات هزینه‌های مالی زیادی را به جامعه ما برای مراقبت‌های پزشکی سیگاری‌ها و اطرافیان آن‌ها تحمیل می‌کند.
 (۱) جامعه، انجمن (۲) ارزش (۳) باور (۴) سلامتی
- ۷۱- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 ترجمه: «استیو آلن» یک بار اظهار داشت که یکی از نکات خوب در مورد مشکلات این است که بسیاری از آن‌ها به‌جز در تصورات ما وجود واقعی ندارند.
 (۱) شخصیت (۲) حافظه، خاطره (۳) خلقت (۴) تصور، خیال
- ۷۲- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ زبان انگلیسی ۲
 A: آیا می‌توانم بدانم زبان موردعلاقه شما چیست؟ اسپانیایی، آلمانی، یا انگلیسی؟
 B: من از استفاده از همه آن‌ها لذت می‌برم، اما زبان موردعلاقه من مسلماً زبان مادری من است!
 (۱) خیلی (۲) به‌درستی (۳) کاملاً، مسلماً (۴) احتمالاً

■ ترجمه Cloze Test:

بسیاری از دانش‌آموزان کم‌شنوا می‌توانند صحبت کنند و صحبت می‌کنند. بیشتر دانش‌آموزان ناشنوا دارای اندام گفتاری عادی هستند و استفاده از آن‌ها را از طریق گفتاردرمانی آموخته‌اند. برخی از دانش‌آموزان ناشنوا نمی‌توانند بر لحن و حجم گفتار خود نظارت داشته باشند یا به‌طور خودکار آن را کنترل کنند، بنابراین درک گفتار آن‌ها در ابتدا دشوار است. درک، زمانی بهبود می‌یابد که فرد با الگوی گفتار دانش‌آموز ناشنوا بیشتر آشنا شود. دانش‌آموزان کم‌شنوا که با گفتار و گفتارخوانی ارتباط برقرار می‌کنند، در مقابل مکالمه دستی (از طریق دست) با زبان اشاره، به‌عنوان «شفاهی» خوانده می‌شوند.

۷۳- پاسخ: گزینه ۳	(۱) عقیده‌ها	(۲) سلول‌ها	(۳) اندام‌ها	(۴) احساسات
۷۴- پاسخ: گزینه ۱	(۱) کنترل کردن	(۲) منتشر کردن	(۳) جمع‌آوری کردن	(۴) محافظت کردن
۷۵- پاسخ: گزینه ۱	(۱) آشنا	(۲) خاص	(۳) صادق	(۴) شبیه
۷۶- پاسخ: گزینه ۴	(۱) فرم	(۲) دیالوگ	(۳) تأکید	(۴) اشاره

■ ترجمه درک مطلب:

زبان اول، که به‌عنوان زبان مادری هم شناخته می‌شود، به‌طور کلی زبانی است که شخص ابتدا می‌آموزد. با این حال، یک نفر می‌تواند دو یا چند زبان بومی داشته باشد، بنابراین دوزبانه یا در واقع چندزبانه است. ترتیب یادگیری این زبان‌ها لزوماً اولویت مهارت به حساب نمی‌آید. فقدان مهارت زبان اول اغلب یادگیری زبان‌های دیگر را دشوار می‌کند. غالباً کودک اصول زبان یا زبان‌های اول خود را از خانواده خود می‌آموزد، اما اصطلاح «زبان مادری» نباید به این معنی باشد که این زبان مادر (او) است. به‌عنوان مثال، در بعضی از جوامع پدری، زن با شوهر زندگی می‌کند و بنابراین ممکن است یک زبان یا گویش اول متفاوت از زبان محلی شوهر داشته باشد. با این حال فرزندان آن‌ها معمولاً فقط به زبان محلی خود صحبت می‌کنند.

۷۷- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: طبق متن، مهارت‌های زبان اول .....

(۱) نقش مهمی در یادگیری یک زبان جدید ایفا می‌کند.

(۲) همچنین می‌تواند تأثیرات منفی در یادگیری زبان خارجی داشته باشد.

(۳) فقط در مراحل آغازین یادگیری زبان دوم مفید هستند.

(۴) پیچیده‌ترین مهارت‌هایی است که هر کس می‌تواند یاد بگیرد.

۷۸- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه: با توجه به متن، کدام جمله درست نیست؟

(۱) زبان مادری معمولاً زبانی است که شخص ابتدا می‌آموزد.

(۲) کودکان اصول زبان اول خود را از خانواده خود می‌آموزند.

(۳) اصطلاح «زبان مادری» به این معنی نیست که آن زبان مادر (او) است.

(۴) تعداد بسیار کمی از کودکان در سراسر جهان یاد می‌گیرند که به دو زبان صحبت کنند.

۷۹- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: کلمه «proficiency» از نظر معنی خیلی نزدیک است به .....

(۱) مهارت، توانایی (۲) تفاوت (۳) فعالیت (۴) احترام

۸۰- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه: از متن می‌توان نتیجه‌گیری کرد که .....

(۱) یک نفر نمی‌تواند بیشتر از دو زبان را به‌صورت بومی صحبت کند.

(۲) این امکان وجود دارد که یک فرد دوزبانه در زبان دوم خود مهارت بیشتری کسب کند.

(۳) دوزبانه‌ها از دو زبان خود برای اهداف و عملکردهای مختلف استفاده می‌کنند.

(۴) فقط تعداد کمی از مردم یاد می‌گیرند که مانند یک فرد بومی به زبان مادری صحبت کنند.

ریاضی

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: در منطق ریاضی به هر جمله خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا در آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست (راست یا دروغ) را به آن نسبت دهیم، یک گزاره گفته می‌شود. جمله‌های غیر خبری و همچنین جمله‌های خبری که نتوانیم ارزش آن‌ها را تعیین کنیم گزاره نیستند. گزینه ۱ و گزینه ۳ گزاره نیستند و گزینه ۲ یک گزاره درست است. گزینه ۴ به‌ازای n های فرد عددی منفی است لذا یک گزاره با ارزش نادرست است.

۸۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: نقیض گزاره p را با نماد $\sim p$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت نقیض p یا «چنین نیست که p » می‌خوانیم و برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. نقیض گزاره الف $\leftarrow$ عدد ۱۲ از ۱۵ کوچک‌تر نیست. نقیض گزاره ب $\leftarrow$ a عددی مثبت است. نقیض گزاره ج $\leftarrow$ ایران در منطقه غرب آسیا قرار ندارد. بنابراین نقیض هیچ‌یک از گزاره‌ها به‌صورت صحیح نوشته نشده است و گزینه ۱ پاسخ است.

۸۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: ترکیب عطفی دو گزاره: گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده است و به‌صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته: ترکیب فصلی دو گزاره: گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به‌صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

عدد ۲ عددی اول است یک گزاره درست است، پس ترکیب فصلی آن با هر گزاره دیگر، دارای ارزش درست می‌باشد.

۸۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: استدلال * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: جدول ارزشی نقیض گزاره به‌صورت زیر است:

p	$\sim p$
د	ن
ن	د

نکته: ترکیب عطفی دو گزاره وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره ارزش درست داشته باشند و اگر حداقل یکی از دو گزاره نادرست باشند « $p \wedge q$ » نادرست است.

نکته: ترکیب فصلی دو گزاره: گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به‌صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

با توجه به نکات بالا داریم:

$\sim p \wedge q$ گزاره‌ای درست است لذا $q \equiv T$ و $\sim p \equiv T$ ، بنابراین $q \equiv T$ و $p \equiv F$ و دلخواه، پس:

$$\begin{cases} q \equiv T \Rightarrow q \vee r \equiv T \\ \sim p \equiv T \end{cases} \Rightarrow (q \vee r) \wedge \sim p \equiv T$$

۸۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: ترکیب عطفی دو گزاره: گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده است و به صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته: ترکیب فصلی دو گزاره: گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

نکته: جدول ارزشی نقیض هر گزاره به صورت زیر است:

p	$\sim p$
د	ن
ن	د

جدول ارزش مربوط به گزینه‌ها را رسم می‌کنیم:

p	q	$p \wedge \sim p$	$p \vee q$	$\sim(p \vee q) \wedge p$	$\sim(p \wedge q) \vee p$
د	د	ن	د	ن	د
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	ن	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	ن	د

بنابراین $\sim(p \wedge q) \vee p$ همواره درست است.

۸۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: جدول ارزشی نقیض گزاره به صورت زیر است:

p	$\sim p$
د	ن
ن	د

نکته (ترکیب عطفی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده است و به صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته (ترکیب فصلی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جدول ارزش را تکمیل می‌کنیم:

p	q	$\sim p \wedge q$	$\sim q \wedge p$	$(\sim p \wedge q) \vee (\sim q \wedge p)$
د	د	ن	ن	ن
د	ن	ن	د	د
ن	د	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	ن

نکته: جدول ارزشی نقیض گزاره به صورت زیر است:

p	~p
د	ن
ن	د

نکته (ترکیب عطفی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده است و به صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته (ترکیب فصلی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

به کمک نکات داریم:

دلخواه $p \equiv T$, $q \equiv F$, $r \equiv T$

$$(۱) \Rightarrow (\sim p \vee q) \equiv F \Rightarrow (\sim p \vee q) \wedge r \equiv F \wedge r \equiv F$$

$$(۲) \Rightarrow (q \wedge r) \equiv F \Rightarrow (q \wedge r) \vee \sim p \equiv F \vee F \equiv F$$

$$(۳) \Rightarrow (\sim q \vee r) \equiv T \Rightarrow p \wedge (\sim q \vee r) \equiv T \wedge T \equiv T$$

$$(۴) \Rightarrow (\sim p \vee r) \equiv r \Rightarrow (\sim p \vee r) \wedge q \equiv r \wedge q \equiv F$$

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

۸۸- پاسخ: گزینه ۱

نکته: جدول ارزشی نقیض هر گزاره به صورت زیر است:

p	~p
د	ن
ن	د

نکته (ترکیب عطفی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده است و به صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته (ترکیب فصلی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جدول ارزشی برای گزینه‌ها را تشکیل می‌دهیم:

p	q	$\sim p \vee q$	$p \wedge q$	$p \wedge \sim q$	$\sim (p \vee \sim q)$
د	د	د	د	ن	ن
د	ن	ن	ن	د	ن
ن	د	د	ن	ن	د
ن	ن	د	ن	ن	ن

با توجه به جدول، گزاره مرکب s می‌تواند $p \vee q \sim$ باشد.

نکته: جدول ارزشی نقیض هر گزاره به صورت زیر است:

p	~ p
د	ن
ن	د

نکته (ترکیب عطفی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده است و به صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته (ترکیب فصلی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده است و به صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جدول ارزشی گزاره را تشکیل می‌دهیم:

p	q	$\sim p \vee q$	$(\sim p \vee q) \wedge p$
د	د	د	د
د	ن	ن	ن
ن	د	د	ن
ن	ن	د	ن

با توجه به ستون آخر معلوم می‌شود که ارزش گزاره فقط در ۱ حالت درست است.

۹۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: کاربرد * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: ترکیب عطفی دو گزاره وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره ارزش درست داشته باشند و اگر حداقل یکی از دو گزاره نادرست باشند « $p \wedge q$ » نادرست است.

نکته: ترکیب فصلی دو گزاره تنها وقتی نادرست است که ارزش هر دو گزاره نادرست باشد و اگر حداقل یکی از دو گزاره دارای ارزش درست باشد، در این صورت ارزش ترکیب فصلی آن‌ها درست است.

ارزش $\sim (q \vee p) \vee p$ نادرست است، پس p نادرست و $(q \vee \sim p)$ نیز نادرست است، بنابراین: $A \equiv F$

اگر p درست باشد ارزش $\sim (q \vee \sim p) \vee p$ به دلیل درست بودن ارزش p حتماً درست است، لذا: $B \equiv T$

۹۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * فصل ۱ درس ۱ ریاضی و آمار ۲

نکته: ترکیب عطفی دو گزاره وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره ارزش درست داشته باشند و اگر حداقل یکی از دو گزاره نادرست باشند « $p \wedge q$ » نادرست است.

نکته: ترکیب فصلی دو گزاره تنها وقتی نادرست است که ارزش هر دو گزاره نادرست باشد و اگر حداقل یکی از دو گزاره دارای ارزش درست باشد، در این صورت ارزش ترکیب فصلی آن‌ها درست است.

دو حالت وجود دارد:

$$\text{حالت ۱: } \left\{ \begin{array}{l} p \wedge \sim q \equiv F \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} p \equiv F \\ q \equiv T \end{array} \right. \text{ یا } \left\{ \begin{array}{l} p \equiv F \\ q \equiv F \end{array} \right. \text{ یا } \left\{ \begin{array}{l} p \equiv T \\ q \equiv T \end{array} \right. \\ p \vee q \equiv F \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} p \equiv F \\ q \equiv F \end{array} \right. \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} p \equiv F \\ q \equiv F \end{array} \right.$$

$$\text{حالت ۲: } \left\{ \begin{array}{l} p \wedge \sim q \equiv T \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} p \equiv T \\ q \equiv F \end{array} \right. \\ p \vee q \equiv T \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} p \equiv T \\ q \equiv T \end{array} \right. \text{ یا } \left\{ \begin{array}{l} p \equiv T \\ q \equiv F \end{array} \right. \text{ یا } \left\{ \begin{array}{l} p \equiv F \\ q \equiv T \end{array} \right. \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} p \equiv T \\ q \equiv F \end{array} \right.$$

با دقت در هر دو حالت معلوم می‌شود که q باید حتماً نادرست باشد، پس $\sim q$ حتماً درست است.

نکته: ترکیب عطفی با حرف «و» و ترکیب فصلی با حرف «یا» نمایش داده می‌شوند.

نکته: ترکیب فصلی دو گزاره زمانی درست است که حداقل یکی از دو گزاره دارای ارزش درست باشند.

نکته: در منطق ریاضی به هر جمله خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا در آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست (راست یا دروغ) را به آن نسبت دهیم، یک گزاره گفته می‌شود. جمله‌های غیر خبری و همچنین جمله‌های خبری که نتوانیم ارزش آن‌ها را تعیین کنیم گزاره نیستند.

نکته: جدول ارزشی نقیض گزاره به صورت زیر است:

p	~ p
د	ن
ن	د

به کمک جدول ارزشی داریم:

p	~ p	~ (~ p)
د	ن	د
ن	د	ن

$\Rightarrow p \equiv \sim(\sim p)$

بنابراین نقیض نقیض هر گزاره با خود آن گزاره هم‌ارزش است.

نکته (ترکیب عطفی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «و» تشکیل شده

است و به صورت $p \wedge q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

نکته (ترکیب فصلی دو گزاره): گزاره‌ای مرکب است که از ترکیب دو گزاره ساده با حرف ربط «یا» تشکیل شده

است و به صورت $p \vee q$ نوشته می‌شود و ارزش آن با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌گردد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

با توجه به جدول ارزشی $p \wedge q$ و $p \vee q$ داریم:

p	q	$p \wedge q$	p	q	$p \vee q$
د	د	د	د	د	د
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	ن	ن	د	د
ن	ن	ن	ن	ن	ن

تنها حالت‌هایی که $p \vee q$ درست و $p \wedge q$ نادرست باشد به صورت $p \equiv F$ و $p \equiv T$ است، پس p و q همواره دارای ارزش‌های متفاوت هستند. $q \equiv T$ و $q \equiv F$

نکته: جدول ارزشی یا وضعیت ارزشی مربوط به n گزاره ساده، دارای 2^n ردیف می‌باشد.

برای جدول ارزشی $\sim p \wedge (q \vee r) \wedge \sim r$ ما با ۳ گزاره اصلی p, q و r مواجه هستیم، لذا جدول ارزشی دارای $2^3 = 8$ ردیف است.

نکته: ترکیب عطفی دو گزاره وقتی درست است که هر دو گزاره ارزش درست داشته باشند و اگر حداقل یکی از دو گزاره نادرست باشند « $p \wedge q$ » نادرست است.

اگر p درست باشد، آنگاه $\sim p$ نادرست بوده و ترکیب عطفی آن با هر گزاره‌ای نادرست است، پس:

$\boxed{\quad} \wedge \sim p \equiv F$

« ادبیات اختصاصی »

- ۹۶- پاسخ: گزینه ۱
 قالب مثنوی برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان وسیعی ایجاد کرد، نه قالب غزل.
- ۹۷- پاسخ: گزینه ۴
 ویژگی نثر کتاب «جامع التواریخ» عالمانه و پخته بودن است، نه کتاب مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد.
- ۹۸- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۹۹- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 این یمین، شاعر عصر سربداران، این شعر را سروده است.
- ۱۰۰- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 «نفحات الانس» به شیوه تذکرة الاولیای عطار سروده شده است.
- ۱۰۱- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 این مورد در نتیجه حمله تیموریان رخ داد، نه حمله مغول.
 گزینه‌های دیگر بیانگر اثرات حمله مغول به ایران است، نه حمله تیمور.
- ۱۰۲- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۱۰۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: مکاتیب سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمایان می‌کند.
 گزینه ۲: «فیه مافیة» و «مجالس سبعة» را مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند.
 گزینه ۴: این توضیح مربوط به سعدی است.
- ۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ مربوط به قرن هشتم است.
- ۱۰۵- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۱۰۶- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 تاریخ و صاف و تاریخ جهان‌گشای متعلق به جریان پیچیده‌نویسی هستند و با محتوای تاریخ حاکمان وقت نوشته شده‌اند. طبقات ناصری و مرصاد العباد هم متعلق به جریان ساده‌نویسی است.
- ۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۱۰۹- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند.
 گزینه ۲: کتاب‌های تحقیقی قرن نهم عمدتاً سطحی و ادبیات دوره فاقد نوآوری بود.
 گزینه ۴: شاهرخ از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود، نه تیمور.
- ۱۱۰- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 تاریخ خوارزمشاهیان یکی از موضوعات کتاب تاریخ جهان‌گشای جوینی است، نه کتاب تاریخ گزیده.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 لمعات: فخرالدین عراقی / دیوان شمس: مولوی / بهارستان: جامی / موش و گربه: عبید زاکانی
- ۱۱۴- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 تحفة الاحرار، عشاق‌نامه و بوستان به نظم سروده شده‌اند. رساله دلگشا، صدپند، جامع التواریخ و تاریخ گزیده به نثر نوشته شده‌اند. لمعات هم در قالب نظم و نثر است.
- ۱۱۵- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲
 این بیت در وصف طبیعت سروده شده و هیچ‌کدام از مفاهیم موردنظر، در آن یافت نمی‌شود.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: ناپایداری دنیا
 گزینه ۲: خدمت به خلق
 گزینه ۳: آزادگی

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: غزل‌های خواجه بر حافظ تأثیرگذار بوده است.

گزینه ۳: مثنوی جمشید و خورشید به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده، نه عطار.

گزینه ۴: عبید زاکانی، شاعر قرن هشتم است، نه قرن نهم.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲

بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر موجب می‌شود صاحبان مذاهب مختلف فرصت پیدا می‌کنند، عقاید خود را ابراز کنند.

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ علوم و فنون ادبی ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مرصاد العباد: سلوک دین و تربیت نفس انسانی

گزینه ۲: لمعات: سیر و سلوک عارفانه

گزینه ۳: تذکره دولتشاه: شرح حال چند تن از شعرای ایرانی

« تاریخ »

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ تاریخ ۲

مورخان برای آگاهی از چگونگی وقوع رویدادهای گذشته، به منابع مختلف رجوع می‌کنند.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ تاریخ ۲

تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند. از این رو، بررسی

این آثار به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ تاریخ ۲

سیاحت‌نامه شاردن و تاریخ طبری جزو منابع نوشتاری، دشت چالدران و لالی‌های محلی جزو منابع غیرنوشتاری است.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ تاریخ ۲

موارد (الف، د و ه) مربوط به ویژگی‌های تاریخ‌های عمومی و موارد (ب و ج)، مربوط به تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ تاریخ ۲

عبارت مذکور، مربوط به تاریخ‌های عمومی است. مؤلفان این دسته از آثار، نگارش تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به

شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند. پس از آن تاریخ اساطیری ایران را از کیومرث آغاز و به پایان دوره ساسانیان ختم

می‌کردند.

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ تاریخ ۲

تنها مورد (د)، مربوط به این نوع از تاریخ‌نگاری است.

بررسی سایر موارد:

موارد (الف و ب) مربوط به تاریخ‌های محلی است.

مورد (ج)، نادرست است؛ زیرا تاریخ‌های سلسله‌ای با تاریخ‌های محلی پیوستگی یافت.

مورد (ه) نیز نادرست است؛ در این نوع تاریخ‌نگاری مؤلفان عموماً به اشاره فرمانروا، تاریخ زندگی او را به‌صورت متمرکز و ویژه، توصیف و

ثبت و ضبط می‌کردند.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ تاریخ ۲

سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت. سراینده‌گان این نوع آثار،

رویدادهای تاریخی را به نظم می‌کشیدند. از برجسته‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی، شاهنامه، اثر گران‌سنگ و بلندآوازه فردوسی است.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ تاریخ ۲

انوری، شاعر دوره سلجوقی در قصیده‌نامه اهل خراسان، به اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی عصر خود

پرداخته است.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ تاریخ ۲

سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی، یکی از برجسته‌ترین آثار در حوزه سیاست‌نامه‌هاست.

- ۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ تاریخ ۲
کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی اطلاعاتی سودمند درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی ارائه می‌دهند. اندرنامه‌ها بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند.
- ۱۳۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ تاریخ ۲
در زمینه نوشته‌های جغرافیایی، می‌توان از کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالك و الممالک تألیف نویسندگان مختلف از جمله ابن‌خردادبه یاد کرد.
- ۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ تاریخ ۲
قابوس‌نامه، نوشته عنصرالمعالی و تاریخ سیستان اثر مؤلفی ناشناس است.
- ۱۳۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ تاریخ ۲
منشآت، همان نامه‌ها هستند.
- ۱۳۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ تاریخ ۲
سکه‌ها در وهله اول جزو منابع غیرنوشتاری و دست‌ساخته انسان هستند، اما به‌واسطه نوشته‌های روی آن‌ها که اطلاعات مفیدی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، مذهبی، اقتصادی و هنری سلسله‌های حکومتی و پادشاهان ارائه می‌دهند، جزو منابع نوشتاری به حساب آیند.
- ۱۳۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ تاریخ ۲
هم سفرنامه‌ها و هم نوشته‌های جغرافیایی، اطلاعات ارزشمند درباره تاریخ اجتماعی و فرهنگی و جغرافیای تاریخی سرزمین‌ها است.

“ جغرافیا ”

- ۱۳۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
خاک و پوشش گیاهی از عوامل طبیعی هستند و سایر موارد به عوامل انسانی اشاره دارد.
- ۱۳۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
محیط جغرافیایی را تقسیم‌بندی می‌کنیم که شامل ترکیب عوامل طبیعی و انسانی است، نه صرفاً محیط طبیعی را.
- ۱۳۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ جغرافیا ۲
ناحیه بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد به‌طوری که با بخش‌های مجاور متفاوت است.
- ۱۳۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ جغرافیا ۲
بارندگی زیاد و رطوبت کافی، چمنزارهای وسیعی به‌وجود آورده و شرایط مناسبی برای دامداری و پرورش گاو فراهم شده است.
- ۱۴۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
ویژگی اصلی ناحیه همگونی نسبی است (تنها عبارت نادرست همین است).
- ۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ جغرافیا ۲
رطوبت هوا به عوامل طبیعی اشاره دارد. توجه کنید در گزینه ۱ مسئله مصرف آب توسط انسان مطرح است نه خود وجود آب به‌عنوان عامل طبیعی.
- ۱۴۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
خاک یخ‌بسته نواحی توندرا کرایوزول نام دارد و نواحی صنعتی اروپا بیشتر در مرکز و غرب آن استقرار دارند. بیشترین قلمرو در هند مربوط به دین هندو است.
- ۱۴۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ جغرافیا ۲
جنگل‌های بارانی استوایی، خاک چرنوزیوم کانادا و توزیع فصلی بارش از معیارهای مربوط به عامل طبیعی است و سایر موارد از عوامل انسانی.
- ۱۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ جغرافیا ۲
وجود قطب‌ها اشاره به ناحیه‌بندی ندارد چون از معیارهای خاص عوامل طبیعی یا انسانی استفاده نکرده است. در سایر موارد به معیار خاصی اشاره شده است.
- ۱۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
زیست‌بوم‌ها جزو نواحی طبیعی هستند که هر یک به‌سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند.
- ۱۴۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
انتخاب معیار تقسیم‌بندی و تعیین حدود به هدف مطالعه و تحقیق بستگی دارد، ولی این مورد از اهداف ناحیه‌بندی یا تقسیم‌بندی نیست.
- ۱۴۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲
هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها تفاوت دارد. یکی از کارهای جغرافی دان مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها است.
- ۱۴۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ جغرافیا ۲
در این گزینه به ناحیه‌بندی توجه نشده چراکه یک قوم در یک منطقه خاص در نظر گرفته نشده و منطقه آن‌ها به دو بخش تقسیم شده است. در حالی که در سایر موارد به معیارهای مشخص توجه شده است.

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جغرافیا ۲

امکان تجارت دریایی موجب به وجود آمدن شهری با نقش‌بندی در کنار دریا شده است. جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل‌ونقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ جغرافیا ۲

تعیین معیارها بر اساس هدف است، نه آنکه در ابتدا معیار تعیین شود بعد هدف.

“ علوم اجتماعی ”

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد. این پرسش‌های بنیادی کدام‌اند؟ چه پاسخی به این پرسش‌ها داده می‌شود؟ این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

پرسش‌های بنیادی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند.

■ هستی‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

■ انسان‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

■ معرفت‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

■ قسمت اول: پاسخ‌های متفاوت به این پرسش‌های اساسی، جهان‌های فرهنگی مختلفی پدید می‌آورد.

■ قسمت دوم: با تأمل بیشتر متوجه می‌شویم که این پدیده‌ها در مجموعه‌های بزرگ و مهمی دسته‌بندی می‌شوند. این مجموعه‌ها را به دلیل گستردگی و اهمیتشان جهان می‌نامند.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد.

جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود.

بخش فردی آن به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها باز می‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد. هرکدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلقیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.

نکته: نمودار، اثر جهان ذهنی بر جهان فرهنگی را مورد اشاره قرار داده است!

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی وجود دارد. این جهان، پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آن‌ها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند. جهان انسانی را به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌کنند و به این ترتیب از وجود سه جهان سخن می‌گویند. جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ.

متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

بخش فردی جهان انسانی (جهان ذهنی) ← سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲

بخش اجتماعی جهان انسانی، زندگی اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد. قبلاً آموخته‌اید که این بخش هویت فرهنگی دارد. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲
عبارت دوم نادرست است، زیرا: وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

عبارت سوم نادرست است، زیرا: اگر انسان از خود و جهان هستی شناخت درستی نداشته باشد، از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را به‌طور کامل شکوفا کند.

۱۶۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲
هنرمند عضوی از یک فرهنگ است و آثارش مطابق با نوع فرهنگی است که با آن مناسباتی دارد. هنر را می‌توان بیان ژرف‌ترین فردیت هنرمند دانست، اما این فردیت مجرد از اجتماع نیست.

۱۶۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲
دیدگاه اول: بر اساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند. در این باره، در آینده بیشتر خواهید آموخت.

۱۶۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲
دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۱۶۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲
قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. در عین حال، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۱۶۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ جامعه‌شناسی ۲
برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آن‌ها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند. جهان انسانی را به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌کنند و به این ترتیب از وجود سه جهان سخن می‌گویند. جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ. متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

“ فلسفه ”

۱۶۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: کاربرد * درس ۱ فلسفه یازدهم
پرسش از ریشه و چگونگی کاربرد یک واژه، در حیطة علم تاریخ و لغت‌شناسی است و روش آن، مشاهده رخدادها و شواهد تاریخی و زبانی است. پرسش از ابتدا و انتهای کل جهان از پرسش‌های معروف فلسفی به‌شمار می‌آید (رد گزینه ۱). مسائل منطقی، مشابه مسائل فلسفی، با روش عقلی و قیاسی بررسی می‌شوند (رد گزینه ۲). در ریاضیات و به‌طور خاص در هندسه، روش تحقیق مانند فلسفه عقلی و قیاسی است (رد گزینه ۴).

۱۶۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ فلسفه یازدهم
مراحل تفکر فلسفی به این ترتیب است:
(۱) روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی
(۲) طرح پرسش‌های فلسفی
(۳) رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات متناسب با سؤال
(۴) رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت

۱۶۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ فلسفه یازدهم
امروزه واژه فلسفه به‌عنوان دانشی خاص به‌کار می‌رود، اما در زمان سقراط به این معنا به‌کار نمی‌رفت. هرچند واژه فلسفه را نخستین بار فیثاغورس ابداع کرد، اما در زمان سقراط، به‌کارگیری این واژه رایج شد (رد گزینه ۱). تنها، گروهی از سوفیست‌ها بودند که دغدغه حقیقت را نداشتند. دقت کنید که معنای لغوی سوفیست، دانشمند بود لذا به دانشمندان پیش از سقراط که به دنبال حقیقت بودند هم سوفیست گفته می‌شد تا اینکه گروهی از سوفیست‌های زمان سقراط سبب شدند این واژه تغییر معنا پیدا کند. (رد گزینه ۲). کلمه سفسطه از واژه سوفیست گرفته شده است (رد گزینه ۴).

۱۶۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ فلسفه یازدهم
تلاش بشر برای پاسخ‌گویی قانونمند به پرسش‌های بنیادی منجر به ظهور دانش فلسفه شد. مواجه شدن با پرسش‌های اساسی، قدم اول برای ورود به تفکر فلسفی است و برای شکل‌گیری این دانش نیاز به تلاش برای پاسخ‌گویی قانونمند است (رد گزینه ۲). سقراط در ترویج واژه «فلسفه» به‌عنوان فردی که دوستدار حقیقت بود نقش داشت (رد گزینه ۳). تلاش قانونمند بشر برای پاسخ به مسائل بنیادی پیش از ارسطو آغاز شد (رد گزینه ۴).

۱۷۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ فلسفه یازدهم

سوالات فلسفی درباره موضوعات اساسی و بنیادی است.
 گزینه ۱ درباره حقیقت انسان، گزینه ۲ درباره مقصود و هدف خدا از خلقت انسان و گزینه ۴ درباره خاستگاه و سرنوشت انسان پرسش می‌کنند، اما در گزینه ۳ هیچ پرسش فلسفی مطرح نشده و تنها درباره صبر عاشق در برابر معشوق صحبت شده است.

۱۷۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم

دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت، آخرین مرحله از تفکر فلسفی است و انسان با پرداختن جدی و پیوسته به پرسش‌های بنیادی است که وارد فرایند تفکر فلسفی می‌شود.

روحیه کنجکاوی و پرسشگری بشر از همان سنین ابتدایی و دوران کودکی با گفتن کلمه «چرا» آشکار می‌شود (رد گزینه ۱). اینکه انسان آزاد است یا مجبور، یک مسئله فلسفی است و ممکن است شخصی در مرحله تفکر فلسفی، با تحقیق و رجوع به معلوماتش هر پاسخی به آن بدهد (رد گزینه ۳). انسان‌ها از ابتدای حیات فکری بشر تفکر فلسفی داشته‌اند و پیشرفت در حل مسائل روزانه، لزوماً انسان را به تفکر فلسفی نمی‌رساند (رد گزینه ۴).

۱۷۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به پرسش‌هایی اساسی و بنیادی از جمله پرسش «زیبایی چیست؟» و بررسی آن‌ها، فطرت ثانی نامیده می‌شود و شایسته نیست انسان در مرحله فطرت اول باقی بماند.

فطرت اول یعنی تفکر درباره امور عادی زندگی که برای هر انسانی لازم است، حتی برای کسانی که به مرحله فطرت ثانی رسیده‌اند (رد گزینه ۱). اگرچه لازم است فیلسوفان وارد مرحله فطرت ثانی شوند، اما بسیاری از دانشمندان علوم مختلف، با ماندن در فطرت اول به پژوهش در علم خاص خود می‌پردازند (رد گزینه ۲). فطرت ثانی مرحله‌ای برتر از فطرت اول است (رد گزینه ۳).

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم

معنای لغوی واژه «سوفیست» دانشمند است. سقراط به سبب تواضع نمی‌خواست او را دانشمند بنامند و این امر با توجه به معنای مثبت واژه سوفیست بوده است. عده‌ای که خود را به غلط سوفیست می‌نامیدند برای حقیقت ارزش قائل نبودند و سقراط نمی‌خواست با آنان هم‌ردیف شود. این امر، با توجه به جنبه منفی این واژه مورد نظر بوده است (رد گزینه ۴). سخنوری و وکالت به خودی خود مورد نزاع سقراط با سوفیست‌ها نبوده است بلکه سقراط با فریب‌ها و مغالطات آن‌ها مخالف بود (رد گزینه ۱) و حقیقت را به پیروزی بر رقیب ترجیح می‌داد (رد گزینه ۳).

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ فلسفه یازدهم

شاگردان ارسطو نام دیگری به فلسفه اولی دادند؛ در هنگام تنظیم آثار ارسطو نوشته‌های فلسفی او بعد از طبیعیات قرار گرفت و به آن متافیزیک یا مابعدالطبیعه گفتند (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

فلسفه نظری از سه بخش مابعدالطبیعه، ریاضیات و طبیعیات تشکیل شده است (رد گزینه ۲).

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ فلسفه یازدهم

ارسطو فلسفه (یعنی مطلق دانش) را به سه دسته جدا از هم تقسیم کرد: فلسفه نظری، فلسفه عملی و فلسفه شعری؛ مابعدالطبیعه بخشی از فلسفه نظری و اخلاق بخشی از فلسفه عملی است.

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم

مفهوم فلسفه در زمانه ارسطو به معنای عام دانش بود و فلسفه به معنای امروزی که یک دانش خاص است زیرمجموعه آن به‌شمار می‌آید، بنابراین نسبت آن‌ها عموم و خصوص مطلق است مانند نسبت حیوان به اسب، زیرا حیوان عام‌تر از اسب است. هرکس که پدر باشد لزوماً برادر کسی نیست و هرکس که برادر فرد دیگری باشد لزوماً پدر کسی نیست، پس رابطه مفهوم پدر و مفهوم برادر عموم و خصوص مطلق نیست (رد گزینه ۲).

پنجره و گلبرگ به ترتیب اجزاء خانه و گل هستند و رابطه جزء و کل غیر از رابطه عموم و خصوص مطلق است و رابطه مفهومی آن دو تباین است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم

روش علم اقتصاد صرفاً استدلالی عقلی نیست و از تجربه استفاده می‌کند؛ پس فارغ از اینکه موضوع علم به‌درستی در نظر گرفته شود یا نه، علم مورد نظر نمی‌تواند اقتصاد باشد.

مقدار و کمیت موضوع علم ریاضی است (رد گزینه ۱). روش علم شیمی صرفاً عقلی نیست (رد گزینه ۲). فلسفه به موضوعات بنیادی و به اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد (رد گزینه ۳).

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: کاربرد * درس ۱ فلسفه یازدهم

اینکه جهان چگونه پدید آمده- مثلاً به شکل انفجار یا غیر آن- در حیطة دانش فیزیک است، اما نتیجه‌گیری از این فرض درباره وجود یا عدم وجود خدا یک ادعای فلسفی است که در علم تجربی نمی‌تواند بررسی شود (رد گزینه ۲).

گزاره‌هایی که درباره خود علوم و چیستی و چگونگی نظریه‌های علمی به‌طور کلی باشند، در یک علم تجربی قابل بررسی نیستند (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

۱۷۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم
بسیاری از مسائل فلسفی از دل سایر دانش‌ها ظاهر می‌شود، اما خود این علوم قادر به پاسخ‌گویی به آن‌ها نیستند، بلکه فلسفه به آن‌ها می‌پردازد.
روش دانش فلسفه، فقط عقلی و قیاسی است. این روش در دانشی مانند ریاضی نیز استفاده می‌شود، پس اختصاص به دانش فلسفه ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

فلسفه اساس سایر علوم است، اما درباره تمام مسائل جهان بحث نمی‌کند، بلکه تنها به مسائل بنیادی و اساسی و آن دسته از ویژگی‌ها که مربوط به موجودیت موجودات است می‌پردازد (رد گزینه ۳).

۱۸۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * حیطة: استدلال * درس ۱ فلسفه یازدهم

سوفیست‌ها اساساً برای حقیقت و واقعیت، ارزش و اعتباری قائل بودند، یعنی موجودیت واقعیت را نیز نمی‌پذیرفتند؛ نه اینکه اصل واقعیت را قبول داشته باشند و فقط امکان شناخت آن را زیر سؤال ببرند. گزینه ۲ دیدگاه نسبی‌گرایان است که در عین پذیرش اصل واقعیت، در هیچ امری حکم قطعی نمی‌دادند. با رد سایر گزینه‌ها می‌توان به این پاسخ رسید.

از آنجا که پیروزی بر رقیب مهمترین هدف سوفیست‌ها بود، برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نبودند (رد گزینه ۱) و با توجه به اینکه سوفیست‌ها معتقدند هر کس هر چه می‌فهمد همان حقیقت است، پس حقیقت را امری شخصی می‌دانند و ملاک همگانی برای تشخیص آن ندارند (رد گزینه ۳). برخی سوفیست‌ها که به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند، پیروزی بر رقیب را مهمترین هدف می‌دانستند (رد گزینه ۴).

“ روان‌شناسی ”

۱۸۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: کاربرد * درس ۱ روان‌شناسی

در علم تجربی از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل‌اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌شود، بنابراین موضوعاتی مثل خوش‌شانسی و بدشانسی بودن که قابلیت بررسی تجربی ندارند، در قلمرو علم روان‌شناسی نیستند.

۱۸۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ روان‌شناسی

اهداف علم روان‌شناسی به ترتیب عبارتند از: توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل، بنابراین بیان چیرستی پدیده‌ها (توصیف) مقدم بر بیان چرایی پدیده‌ها (تبیین) است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: کنترل و پیش‌بینی در علم روان‌شناسی، نسبت به بسیاری از علوم تجربی دیگر، با دشواری‌های بیشتری روبه‌رو است.
گزینه ۲: توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان، مانند هوش، عواطف، شناخت، اراده، خود و... بسیار دشوار است و در نتیجه شاهد تبیین‌های متفاوتی از این موضوعات و مانند آن‌ها در روان‌شناسی هستیم.

گزینه ۴: پیش‌بینی مفاهیم روان‌شناختی به مراتب دشوارتر از مفاهیم علمی مثل فیزیک است؛ زیرا تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارند که به راحتی نمی‌توان آن‌ها را توصیف یا تبیین کرد.

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ روان‌شناسی

داستان فرضی ذکر شده در کتاب برای بیان اهمیت ویژگی‌های روان‌شناختی در عملکرد انسان بیان شده است و نشان می‌دهد که برتری و پیشرفت برترین جراحان مغز و اعصاب دنیا فقط به دانش تخصصی‌شان مربوط نیست، بلکه ویژگی‌های روان‌شناختی مثل پشتکار، انگیزه و... هم نقش مهمی دارند.

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * حیطة: دانش * درس ۱ روان‌شناسی

فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند. مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع را نظریه می‌گویند.

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ روان‌شناسی

منظور از علم در کتاب درسی، «علم تجربی» است که از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل‌اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کند و یکی از منابع کسب آگاهی و معرفت است. مشاهده و تجربه رکن اساسی روش علمی (روش تجربه) است.
باید به خاطر داشته باشیم که هر نظریه علمی که بر اساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی (یعنی سه حیطة دیگر آگاهی و معرفت: مبانی دینی و الهیاتی یا مبانی عقلی با برداشت‌های درونی) تکیه داشته است و با تغییر در آن‌ها فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد، بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که علم تجربی ارتباطی با دیگر منابع کسب آگاهی ندارد.

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: کاربرد * درس ۱ روان‌شناسی

اثبات حکمت خداوند و نتیجه‌گیری از آن در راستای نظم جهان طبیعت، نوعی استدلال منطقی است و اشاره به روش عقلی دارد.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * حیطة: دانش * درس ۱ روان‌شناسی

باید دقت کرد که معتبر بودن و پذیرفته شدن یک پاسخ (فرضیه)، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست، بلکه ممکن است پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایشات قبلی و یا به دلیل تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان کنار گذاشته شده و نادرست تلقی گردد.

پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده، تا حد زیادی می‌توان به پیش‌بینی و کنترل آن پدیده در زمان‌ها و مکان‌ها و افراد دیگر دست یافت.

مثلاً اگر بدانیم ایجاد فواصل زمانی بین مطالعه، موجب بهبود حافظه می‌شود (تبیین)، می‌توانیم با تغییر در برنامه درسی و قرار دادن زنگ تفریح، حافظه دانش‌آموزان را بهبود بخشیم (کنترل).

کنترل به معنای ارائه راهکارهایی برای تغییر دادن و بهبود بخشیدن به پدیده مورد نظر است.

همچنین وقتی بدانیم مرور اطلاعات بلافاصله پس از یادگیری، یکی از عوامل جلوگیری از فراموشی است (تبیین)، می‌توانیم بگوییم اگر درس‌های هر روز، همان روز مطالعه شود، احتمالاً عملکرد حافظه بهتر خواهد بود (پیش‌بینی).

پیش‌بینی به معنای بیان احتمال وقوع یک پدیده در زمان‌ها و مکان‌های دیگر و در افراد دیگر است.

یکی از ویژگی‌های روش علمی، تکرارپذیری است. در روان‌شناسی رسیدن به یافته‌های یکسان دشوار است. سه تا از دلایل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، عبارت است از: (۱) پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان (۲) رعایت مسائل اخلاقی (۳) تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی، بنابراین رعایت مسائل اخلاقی، بر روی تکرارپذیری تأثیر جدی می‌گذارد.

اگرچه یک موضوع غیرقابل مشاهده، قابلیت بررسی‌های تجربی را نداشته و نمی‌توان در مورد آن گزاره‌های تجربی و علمی بیان کرد، اما می‌توان با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب آگاهی و معرفت گزاره‌های درست و معتبری را درباره آن موضوع بیان کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هر نظریه علمی که بر اساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود به نظریات و مبانی غیرتجربی تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

گزینه ۲: تنها چیزی که علم تجربی در مواجهه با مسائل غیرقابل مشاهده می‌تواند ادعا کند «نمی‌دانم» است و برای کسب دانش درباره موجودات غیرقابل مشاهده (غیرمحسوس) باید از تبیین‌های مستند به دیگر منابع معرفتی استفاده کرد.

گزینه ۳: برخی دانشمندان علوم تجربی، با ورود به حیطة موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آن‌ها وجود ندارد، به اظهار نظر درباره چنین موضوعاتی پرداخته و با کمال تعجب گاهی دیگر منابع آگاهی و معرفت یا تبیین‌های ارائه شده بر اساس آن‌ها را نادرست معرفی می‌کنند.

انسان به عنوان موضوعی برای بررسی‌های علمی در روان‌شناسی علاوه بر آنکه جسم و بدن دارد، دارای ابعاد غیر جسمانی هم هست که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است. این امر باعث می‌شود که توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان مانند: هوش، عواطف، شناخت و... بسیار دشوار گردد و در نتیجه شاهد تبیین‌های متفاوتی از این موضوعات و مانند آن در روان‌شناسی باشیم.

■ وجود ابعاد غیر جسمانی در انسان و ارتباط آن با ابعاد جسمانی: علت
 { دشواری توصیف پدیده‌های انسانی } معلول (۱)
 { وجود تبیین‌های متفاوت از پدیده‌های انسانی } معلول (۲)

در روش علمی و برای انجام یک آزمایش درست و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای مورد نظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری (کمی) تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد «تعریف عملیاتی» می‌گویند.

فرضیه پاسخ‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده به مسئله‌های علمی است که روابط بین پدیده‌های طبیعی را بررسی می‌کند. فرضیه‌ها می‌توانند درست یا نادرست باشند و باید توسط مشاهدات تجربی آزمایش شوند. سایر عبارات این ویژگی‌ها را دارند و فرضیه هستند.

گزینه دوم تعریف اصل یا قانون در روان‌شناسی است و رابطه پدیده‌ها را بیان نمی‌کند.

دانشمندان با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ داده و این موقعیت‌ها را روشن سازد. آنچه در پاسخ به مسئله بیان می‌شود و سپس با روش تجربی بررسی می‌شود، فرضیه نام دارد.

روشن‌سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است؛ هرچه بر شدت نور افزوده می‌شود، از مقدار تاریکی کاسته می‌شود.

در نمودار زیر به پیوستگی مراحل اشاره شده است. این مفاهیم به ترتیب و در ادامه هم شکل می‌گیرند، به همین دلیل پیوستگی دارند، یعنی هر مفهوم پیش‌نیاز شکل‌گیری مفهوم بعدی است (مثلاً تا مسئله نباشد، فرضیه شکل نمی‌گیرد). بنابراین نمی‌توانیم بگوییم مستقل از هم هستند.

